БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 301 (8208)
ДЕКАБРИИН 26
СРЕДА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгалта

Российска Федерациин ажалшадай депутадуудай хизаарай, областной, окружной, районно, городской, хүдөөгэй болон поселково Соведүүдтэ һунгалтые 1957 оной мартын 3-да, воскресенидэ хэхэ гэжэ РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум тогтоогоо. 1957 оной март һарада депутадуудай түлөөлэлгын болзорой дүүрэхэтэй дашарамдуулан, бүхы союзна республикануудта нютагай Соведүүдтэ һунгалтанууд үнгэргэгдэхэ байна.

КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр үүсхэгдэһэн арад олонитын политическэ болон ажалай угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда, социалистическэ демократизмые саашадань хүгжөөхэ зорилготойгоор манай орон нютагай Соведүүдтэ һунгалта үнгэргэхэеэ байна. Манай промышленностиин болон хүдөө ажахын туйлаһан гайхамшагта амжалтанууд, арад зоной материальна болон культурна хэмжээнэй хэлбэришэгүй ургалта хадаа советскэ, ниитын, гүрэнэй байгуулалтын агууехэ хүсэтэй, социалистическэ демократиин булюу һайн байһые эли тодоор гэршэлнэ.

Манай орон доторхи бүхы засаг түрэ ажалшадай депутадуудай Соведүүдээр бэелүүлэгдэдэг городой ба хүдөөгэй ажалшадай засаг мүн. Тиимэһээ буржуазна худал хуурмаг демократиһаа советскэ демократи жэшээлэшэгүй булюу һайн байдаг гээшэ. Олониитын революционно творчествоор бии болгогдоһон Соведүүд СССР-эй политическэ үндэһэ һууринь болодог. Советскэ байгуулалта хадаа бодото арадай, демократическа байгуулалта мүн.

«Нүхэд ажалшад! **Таанад** мүнөө **өөһэдөө** гүрэнөө хүтэлбэрилдэг болоһоноо бү мартагты. Таанадай эмхидэн нэгэдээгүй, гүрэнэйнгөө **бүхы хэрэгые гартаа** абаагүй хада таанадта хэншье туһалхагүй. Энээнһээ хойшодоо **Соведүүдтнай** гүрэнэй засагай органууд, түлөөлгэтэй, шиидхэхы органууд болоо гээшэ» гэжэ Советскэ гүрэниие байгуулагша агууехэ В. И. Ленин Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин иламсаарнь арад түмэндэ хандажа хэлээ бэлэй.

Бодото арадай засагай орган бологшо Соведүүдээр дамжан гүрэниие захиран хүтэлбэрилгэдэ, олониитын-политическэ ажабайдалда, ажахын болон культурна байгуулалтые хүтэлбэрилгэдэ олон миллион хүнүүд хабаадуулагдадаг болоһон байна. Арад зоной хамтын ухаан бодол, гүрэн доторхи бүхы засаг Соведүүдээр бэелүүлэгдэдэг гээшэ. Манай ороной бүхы арадуудай ахадүүгэй хани барисаан ба харилсаа холбоон Соведүүдэй ажал-ябуулгаар бэелүүлэгдэдэг. Бүхы национальностьнуудай хэдэн миллион гражданинууд Соведүүдэй ажал-ябуулгада үдэр бүхэндэ хабаадалсажа, тэдэнэй дэргэдэ байгуулагдаһан олон тоото комиссинуудта болон бусад демократическа эмхинүүдтэ хүдэлжэ байдаг.

Соведүүдые бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ зуураа, тэдэнэй үдэр бүриин хүдэлмэридэ ажалшадые бүри олоор хабаадуулха гэжэ Коммунистическэ парти оролдоно. Ажалшадай зохёон байгуулхы эдэбхи үүсхэлые саашадань хүгжөөхэ, үргэн олониитые гүрэнөө хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ, эмхидхэлэй-ажахын бүхы ажал-ябуулгада бүри үргэнөөр хабаадуулха зорилго КПСС-эй XX съезд табиһан байна. Советскэ демократизмые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, нютагуудта болон түбэй газарнуудта бүхы советскэ органуудай хүдэлмэрие оролдосотойгоор һайжаруулха, арад түмэнтэй тэдэнэй холбоо барисаа бэхижүүлхэ гэжэ съезд зааһан байна.

Ажахын ба культурна байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ, манай ороной бүхы ажабайдалда гүрэнэй засагай эгээл ниитын орган бологшо ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүд шухала үүргэ дүүргэдэг юм. 1955 оной февраль—март һарада болоһон һүүлшын һунгалтада нютагай Соведүүдтэ миллион хахадһаа үлүү депутадууд һунгагдаа һэн. Гансал энэ тоо хадаа советскэ байгуулалтын эгээл демократическа байһаниие, манай ороной арад олониитын гүн гүнзэгыһөө гүрэнэй хэдэн олон ажал-ябуулагшадай гарадаг байһые харуулна.

Оронойнгоо арадай ажахые болон культурые хүгжөөхэ, ниитэ гүрэнэй түсэбһөө үндэһэлэн гарадаг политическэ, ажахын болон культурна зорилгонуудые шиидхэхэдээ нютагай Соведүүд дүүрэн эрхэ түлөөлгэтэй юм. Тэдэнэр хадаа СССР-эй болон союзна республикануудай хуулинуудаар олгогдоһон эрхынгээ ёһоор шиидхэбэри абадаг, захирамта үгэдэг байна. Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүд хадаа мэдэлдээ байһан захиргаануудай органуудые хүтэлбэрилдэг, гүрэнэй ёһо гурим, хуули сахилгые болон ажалшадай эрхэ хамгаалга хангадаг, нютагай ажахын ба культурна байгуулалтые хүтэлбэрилдэг, нютагай бюджет зохёодог гэжэ СССР-эй Конституци заана.

Олониитэ ажалшадай эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанай ба дэмжэһэнэй ашаар манай нютагай Соведүүд ажахын болон культурна байгуулалтые һайжаруулха, хүн зоной үдэр бүриин хэрэглэмжэ ба эрилтэнүүдые хангаха талаар ехэ юумэ хэнэ. Зүгөөр, тэдэнэй хүдэлмэридэ үшөө горьтой дутагдалнууд бии байһаар. Соведүүдэй депутадууд болон гүйсэдхэхэ комитедүүд арад зоной үмэнэ хаа яа, гол түлэб ээлжээтэ һунгалтын кампаниин болохотой дашарамдуулан, тоосоогоо хэдэг байна. Иимэ тааруугүй ябадал һүүлэй үедэ нютагуудта гарадаг болоо һэн. Советскэ Конституцяар хараалагдаһан ёһо дүримүүдһээ хазагайрха ушар гарадаг байгаа. Албан хойрог ушарнууд, ажалшадай эрилтэнүүдтэ хайхарамжагүйгөөр хандаха ябадал гараһан ба мүнөөшье гараһаар.

КПСС-эй XX съездын һүүлээр Соведүүдэй ажал-ябуулга зарим тэды һайжараа, депутадуудынь һунгагшадайнгаа үмэнэ тоосоогоо хэдэг, советскэ органууд экономикын, ажаһуудалай болон культурын асуудалнуудта анхаралаа ехээр табидаг болоо. Соведүүдэй хүдэлмэрие саашадань һайжаруулха, һунгагшадтаяа холбоо барисаагаа улам бэхижүүлхэ, манай Конституцяар хараалагдаһан бүхы ёһо гуримуудые наринаар сахиха эрилтэ мүнөө табигдана. Ажахын болон культурна байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ советскэ органуудай үүргые эрид дээшэлүүлхэ шухала. Энээниие туйлаха үргэн ехэ арга боломжонууд нютагай Соведүүдтэ бии гээшэ. Тиихын тулада хүдэлмэридөө эдэбхи үүсхэл ехээр гаргаха, хүнэй гар хараад һуудаг заншалаа эсэслэн болюулха, экономико болон культурые хүгжөөхын тулада нютагтахи бүхы арга боломжонуудаа оложо, хүсэдөөр хэрэглэхэ шухала. Эдэ асуудалнуудые Соведүүдэй сессинүүд дээрэ зүбшэн хэлсэжэ байха, саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэрие һайжаруулха, тэдэнэй хүдэлмэридэ хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, интеллигенциин дундаһаа эдэбхитэдые олоор хабаадуулха хэрэгтэй.

Хүн зоной ажаһуудалай болон культурна эрилтэнүүдые хангалга хадаа нютагай Соведүүдэй шухала зорилгонь болодог. Тэдэнэр гэр байра барилга, ниитын хоол, худалдаа наймаа, арадай гэгээрэл, коммунальна ажахы гэхэ мэтын тон шухала хэрэгүүдые улам эдэбхитэйгээр эрхилдэг болохо, иимэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ олониитын үнэтэ үүсхэл эдэбхиие бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ уялгатай. Соведүүдэй депутадууд болбол экономико болон культурые саашадань хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадые эмхидхэн элсүүлжэ, тэдэнэй эрилтэнүүдые хододоо хангахын түлөө оролдожо байха уялгатай. Депутадууд болбол өөһэдөө хүдэлмэрилхэ, абаһан хуулияа гүйсэдхэхэ, шиидхэбэриингээ ажабайдалда ямар үрэтэй байһыень шалгаха, һунгагшадайнгаа үмэнэ өөһэдөө сэхэ харюусаха ёһотой гэжэ В. И. Ленин зааһан байна.

Нютагай Соведүүдтэ болохоёо байһан һунгалта хадаа тэдэнэй хүдэлмэрие саашадань һайжаруулгада туһалхань дамжаггүй. Үргэн олониитэ ажалшадай политическэ эдэбхи үүсхэлэй шэнээр хүгжэхэдэ, шүүмжэлэлгын, илангаяа дороһоо гараһан шүүмжэлэлэй дэлгэрхэдэ һунгуулиин кампани туһалха зэргэтэй. Нюур сахингүйгөөр, шүүмжэлэлые эрид сэхээр дэлгэрүүлжэ шадабал, Соведүүдэй хүдэлмэридэхи дутагдалнууд түргэнөөр усадхагдаха байна. Һунгалтада бэлэдхэхэ үедэ ажалшадай хэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые, үнэтэ дурадхалнуудые анхаралтайгаар хаража үзэхэ, социалистическэ демократизмые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ шухала.

Нютагай Соведүүдэй һунгалта хадаа ехэшье, харюусалгатайшье политическэ кампани мүн. Партийна, советскэ органууд һунгалтада саг соогоо эмхитэйгээр бэлэдхэхэ, үнгэрһэн һунгуулиин кампаниинуудай үедэ олдоһон баян дүршэлөө хэрэглэн, арад зоной дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уялгатай. Манай оломянган агитаторнууд болон пропагандистнууд эдэ үдэрнүүдтэ бүри ехэ эдэбхитэйгээр хүдэлхэ зэргэтэй. Манай орондо социализмын туйлаһан бүхэдэлхэйн түүхэтэ илалтанууд тухай, Коммунистическэ партиин, советскэ арадай агууехэ хэрэгүүд ба түсэбүүд тухай завод болон фабрикануудай цехүүдтэ, барилганууд болон колхозуудта тэдэнэр эли тодоор, ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгэг лэ. Манай хэблэл социалистическэ демократизмын, советскэ һунгуулиин системын гол ёһонуудые тайлбарилгада, һунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ябасада анхаралаа ехээр табиха уялгатай.

Нютагай Соведүүдтэ болохоёо байһан һунгалта хадаа олониитын политическэ болон ажалай эдэбхиие саашадань улам бадаруулжа, манай арадай морально-политическэ бата нэгэдэлтэй, Коммунистическэ партиие тойрон нягтаар жагсанхай, XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые габшагайгаар бэелүүлхээр эрид шиидэнхэй байһаниие дахин гэршэлэн харуулхал.

(«Правдын» декабриин 24-нэй түрүү бэшэг).

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Ажалшадай хүсэһэн дээрэһээ, 1956 оной декабриин 30-най воскресенидэ амархын орондо декабриин 31-нэй понедельнигтэ амарха гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтообо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

А. В. Свешниковтэ СССР-эй арадай артистын хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо тухай

Советскэ хүгжэмэй искусствын үмэнэ элитэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө СССР-эй Гүрэнэй академическэ ород хоорой хүтэлбэрилэгшэ Свешников Александр Васильевичта **СССР-эй арадай артистын** хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1956 оной декабриин 24.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагай, городской, районно (Улан-Удэ городто), хүдөөгэй, сомоной болон поселково Соведүүдтэ һунгалта үнгэргэхэ тухай

Бурят-Монголой АССР-эй табадахи зарлалай ажалшадай депутадуудай, аймагай, городской, районно (Улан-Удэ городто), хүдөөгэй, сомоной болон поселково Соведүүдэй түлөөлэлгынь дүүрэһэнтэй дашарамдуулан, Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй Президиумэй тогтоохонь:

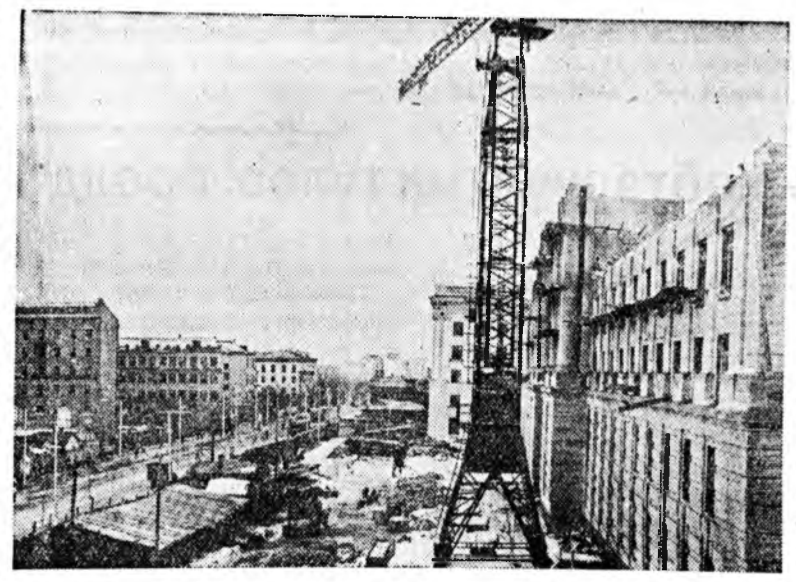
Бурят-Монголой АССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагай, городской, районно (Улан-Удэ городто), хүдөөгэй, сомоной болон поселково Соведүүдтэ һунгалтые 1957 оной мартын 3-да, воскресенидэ хэхэ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

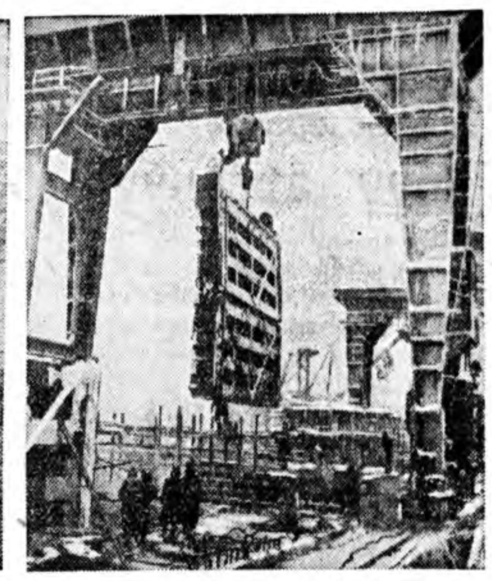
Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан.
1956 оной декабриин 25.

Түрэл орон доторнай

КУЙБЫШЕВ. Куйбышев городые шэнэдхэн байгуулха түсэбэй ёһоор, тус город Самарска талмай дээрэ центртэй болохо юм. Мүнөө энэ талмай дээрэ олон дабхар байрын гэрнүүдэй болон захиргаанай эмхи зургаануудай байшангуудай барилга хэгдэжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Самарска талмай дээрэ баригдажа байһан шэнэ байшангуудай юрэнхы түхэл харуулагдана. ТАСС-эй фотохронико.

ИРКУТСК. Иркутска гидробарилгашад станцияа ашаглалгада оруулхань ойртожо байна.

Нүхэд Славский болон Мокрушинай хүтэлбэрилдэг гидрохабсарагшадай бригаданууд Иркутска ГЭС-эй түрүүшын хоёр агрегадые мүнөө жэлдэ ашаглалгада оруулхын тулада бүхы хүдэлмэреэ түргэн дүүргэхэ гэжэ оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Д. Мокрушинай бригада табадахи агрегадай хаалтын секцинүүдые бэлэдхэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ХОЁР—ХОЁР ХАХАД ДАХИН ЕХЭ ҺҮ ҺААНА ГҮТ?

Һаалишадай мүрысөөн улам үргэдэнэ

Энэ жэлэй үбэлжэлгын үедэ Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын МТС-эй харьяата колхозууд урданайхидаа орходоо яһала ехэ һү һаадаг болоо. Жэшээлхэдэ, нёдондо жэлэй үбэлжэлгын түрүүшын хоёр һара соо үнеэн бүриһөө 50 литр һү һааһан Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 100—100 гаран литр һү һаагаа. Тиигэжэ һү һаалгаяа хоёр дахин ехэ болгоһон байна.

Хайшан гэхэдэ һүн ехээр һаагданаб гэбэл, нёдондо жэлэйхидэ орходоо үбһэ тэжээл ехээр бэлдэгдэжэ абтаһан байна. Гадна, һаалишад түрүү арга үргэнөөр хэрэглэнэ, үнеэдээ һайнаар харууһална, үнеэдтэ үбһэ тэжээл һайса буйлуулагдажа, амтаруулагдажа үгтэнэ.

Һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Һаалишадые материальна талаарнь һайнаар урмашуулхын тулада колхозой правлени һара бүридэ ажалай нэмэлтэ түлбэри үгэдэг болоо. Колхозой партийна организаци һаалишадай дунда политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Агитаторнууд хододоо хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, газетын шэнэ һонинуудые һаалишадта уншажа үгэнэ.

Һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ 2-дохи МТФ-гэй һаалишад түрүүлжэ ябанхай. Энэ фермын һаалишан Р. Дараева ажахын жэлэй хоёр һара соо үнеэн бүриһөө 155 литр һү һааба. Тиихэдэ нёдондо жэлэй түрүүшын хоёр һара соо үнеэн бүриһөө оройдоол 72 литр һү һааһан байха юм. Мүнөө жэлдэ нүхэр Дараева үнеэн бүриһөө 1400 литр һү һааха гэһэн уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байна. Мүн һаалишан Н. Балданова болон бусад һү һаалгаяа нёдондонойхидо орходоо 2 дахин ехэ болгоһон байха юм. Иигэжэ тус фермынхид МТС-эй дирекци болон партийна организациин Улаан тугта хүртэбэ.

Тиихэдэ Маленковой нэрэмжэтэ колхоз һү һаалгаяа 3 дахин ехэ болгоо. Хэрбээ нёдондо жэлдэ энэ колхоз түрүүшын хоёр һара соо үнеэн бүриһөө 33 литр һү һаагаа һаа, мүнөө жэлдэ 100 гаран литр һааба. Тэрэшэлэн Молотовой нэрэмжэтэ колхоз һү һаалгаяа 2 дахин ехэ болгобо. Декабрь һара соо һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөн улам үргэдэбэ.

Т. Лобсанов.

Һүн яахадаа багаар һаагданаб?

Энэ жэлдэ Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо һү һаалга зарим тэды дээшэлжэ байбашье, һанаһанда яашье хүрэнэгүй. Тэрэ саанаа һүүлэй үедэ үдэр ерэхэ бури һүн багаар һаагдадаг болошо байна. Хэрбээ октябрь һарада һү һааха түсэб 70 процент дүүргэгдэһэн байгаа һаа, ноябрь һарада 66 процент дүүргэгдээ. Тиихэдэ, үнеэн бүриһөө үдэртөө хэды шэнээн һүн һаагданаб гэжэ хаража үзөө һаа, октябрь, ноябрь һаранuудта, декабрь һарын түрүүшын хахадта дунда зэргээр 1,5 литр һүн һаагдаһан байна. Колхозой 6 гүүртэнүүдһээ нэгэниинше һү һааха түсэбөө дүүргэнэгүй. Хоёрдохи комплексно бригадын Цайдамай фермэ октябрь һарада үнеэн бүриһөө 43 литр һү һаагаад, ноябрьда арай гэжэ 39 литр һаагаа.

Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, нэн түрүүн, колхозой олонхи фермэнүүдтэ мүнөө хүрэтэр үнеэд силос эдингүй байһаар. Солоомо болон бусад тэжээлые уридшалан һайнаар бэлэдхэжэ, буйлуулжа малда эдюулнэгүй. Солоомые извёсткын сайдамаар дэбтээжэ үгэхэдэ үнеэд ехэ дуратайгаар эдидэг. Теэд нэгэшье фермэдэ энэ арга хэрэглэгдэнэгүй. Колхозой зоотехник нүхэр М. И. Сунцова фермэнүүдые даагшанарта шанга эрилтэ табинагүй, али фермэ хэды шэнээн һү һаагааб гэһэн мэдээнүүдые абаад лэ, ажалаа хизаарлана. Колхозой һаалиин үнеэдэй гүүртэнүүдэй алянданшье кормозапарник тодхогдоогүй байна.

Малайнгаа фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха хэрэгтэнь энэ колхоздо Селендумын МТС ямаршье туһаламжа үзүүлнэгүй. Юрэдөө, энэ МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд һү һаалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа табинагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. «Селендумын МТС-эй директор нүхэр Заверщиев, главна зоотехник нүхэр Фомин гэгшэд манай колхоздо тон үсөөн ерэдэг, ерээшье һаа, правленидэ орожо, тоо мэдээнүүдые абаад бусашадаг, һү һаалгаар һонирходоггүй», —гэжэ правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Башинов гомдоно.

Нүхэр Гуржаповай даадаг гүүртын захаар Галуута-Нуурай станциһаа электрическэ лини гарадаг юм. Теэд гүүртэдэ гэрэл оруулагданагүй. Электрын ток оруулха гэжэ 50 метрын газарта столбнуудые һуулгаха нүхэнүүд малтагдаһаар жэлһээ үнгэрөө. Энээн тушаа колхозой правлени һанаагаа зободоггүй. Үбһэ, солоомо зөөхэ мори унаагай, машинануудай дутамаг дээрэһээ зарим фермэнүүд тэжээлээр таһалдана. Селендумын МТС-эй дирекци тэжээл шэрэхэ тракторнуудаар, машинануудаар ханганагүй. Мүн партиин айкомой МТС-эй зонодохи инструкторска группа һү һаалгые дээшэлүүлхэ талаар биратай хүдэлмэри ябуулнагүй.

Малай ашаг шэмын дээшэлдэггүй байһанай үшөө нэгэ шалтагаан юуб гэхэдэ, малшадай культурна эрилтэ хангагданагүй. Хоёрдохи комплексно бригадын гүүртэнүүдтэ малшадай байдаг гэрнүүд сагаадагдаагүй, улаан булангууд ёһоор түхеэрэгдээгүй. Жэшээлхэдэ, Цайдамай фермын улаан буланда лозунг, плакат, бусад элдэб зурагууд, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд дуталдана.

Үбэлэй үедэ малшадые дулаан хубсаһаар хангаха хэрэгтэй. Теэд энэ шухала хэрэгтэ мүн лэ анхарал багаар табигдана.

Үбэлэй үедэ һү һаалгые нёдондонойхидо орходоо хоёр дахин ехэ болгохо гэжэ партиин Бурят-Монголой обкомой III пленум тогтооһон байна. Мүн малажалай түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшад үбэлэй сагта үнеэн бүриһөө 700—800 литр һү һааха гэһэн хүндэтэ зорилго табяа. Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө оролдохо ёһотой.

Д. Болхоев.

Оронoймнай театрнуудта

КИШИНЕВ

Молдавидахи А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ оперо, балет ба драмын театр Чайковскиин «Евгений Онегин» гэжэ оперо табяа. Энэнь молдавска сценэ дээрэ табигдаһан ородой түрүүшын классическа оперо юм.

Оперын гол рольнуудта залуушуул наадана. Котовско районой колхознигой басаган Евдокия Лика, Берлиндэ болоһон залуушуулай болон студентнүүдэй бүхэдэлхэйн фестивалиин лауреат Полина Ботезат, Кишинёвско консерватори мүнөө жэлдэ дүүргэһэн дуушад А. Фоменко, Б. Попов болон бусад тэдэнэй дунда бии.

Кишинёвой ажалшад тус оперые һонирхон шагнаа.

БАКУ

Италиин мүнөөнэй прогрессивнэ уранзохёолшо Эдуардо де Филиппо гэгшын зохёоһон «Филумена Мартурано» гэжэ зүжэг Азербайджанска ород драмын гүрэнэй театрта түрүүшынхеэ табигдажа, ехээр һонирхогдобо.

Азербайджанска ССР-эй искусствын габьяата ажалябуулагшад режиссёр Я. Г. Ярославский, уранзурааша М. М. Сагиян энэ зүжэг табиһан байна.

СИМФЕРОПОЛЬ

М. Горькиин нэрэмжэтэ Крымскэ областной драматическа театрын сценэ дээрэ «Севастополиин басаган» гэжэ зүжэг харуулагдажа байна. Нютагай драматургнууд Л. И. Кондрашов, М. Ф. Архарова тэрэ зүжэг зохёогоо юм. Ородой түрүүшын медицинскэ сестра Даша Севастопольская болон 1845—1855 онуудта Севастополиие хамгаалалсаһан бусад хүнүүдэй эрэлхэг зоригто баатар тэмсэл зүжэг соо харуулагдана. 15 мянган хүн мүнөө зүжэг хараад байна.

Мүнөө тус театр нютагай залуу зохёолшо Анатолий Милимэй бэшэһэн «Үбшэнэй түүхэ» гэжэ зүжэг табихаар бэлдэжэ байна. Энэнь залуу врачууд тухай, эрдэм ухаанда тэдэнэй ямараар хандадагые харуулһан зохёол юм.

СТАЛИНСК

Мүнөө зун Кузбасста гастрольдо ябахадаа городой ажалшадай дунда оперо ба баледэй Новосибирскын театр ехэ хүндэтэй болоһон байгаа. Хүн зоной хүсэһэн дээрэһээ үшөө хэдэн зүжэг Сталинскда табиха гэжэ театр шиидэбэ. Вердиин «Травиата» гэжэ опероор новосибирскынхид гастролёо дахин эхилбэ.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Хүдөөгэй агитаторнуудай хүндэтэ зорилго

Малай үбэлжэлгэ түлэг дундаа ябажа байна. Үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ, үбэлэй сагта үнеэдһээ һү һаалгые 2—2,5 дахин ехэ болгохо зорилго табигданхай. Энэ зорилго бэелүүлгэдэ хүдөөгэй, илангаяа малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг агитаторнууд ехэхэн үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриие бодотоор ябуулһан газарта яһала амжалта туйлагдана. Энээниие доро толилогдоһон бэшэгүүдһээ харанабди. Зүгөөр зарим аймагуудта энэ шухала хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Илангаяа малшадай дунда энэ хүдэлмэри муу байһаар. Энээндэ эсэс табиха шухала.

Агитаторнууд ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэриие фермэ, гүүртэ, отарын малшадай үмэнэ табигдаһан бодото зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор ябуулха ёһотой. Тиихэ зуураа, эрдэм ухаанай туйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, бодотоор нэбтэрүүлхые оролдохо шухала.

Түрүү дүршэл тухай малшадтай хөөрэлдөө хэхэдээ манай фермэ дээрэ малай харууһалга, эдеэлүүлгэ ямар байнаб, ямар хэмжээ бэелүүлбэлнай малнай тобир тарганаар ондо орохоб, һү һаалга дээшэлхэб гэжэ агитаторнууд малшадта заажа, хэлэжэ үгэхэ, тэрэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

КПСС-эй обкомой III пленумэй табиһан зорилгонуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада парторганизаци, агитколлектив, агитатор бүхэн энэ тогтоолые һаалишад, малшадта гүнзэгыгөөр ойлгуулха, тиихын тулада политическэ хүдэлмэриин олон ондоо арга формо хэрэглэхэ ёһотой.

Түрүү аргануудые нэбтэрүүлхын түлөө оролдое

☆

(Г. Овсянкин, Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой агитатор)

☆ ☆

Манай колхоз малаар олон юм. Колхозой хонин һүрэг 14 мянга хүрэнхэй. Хонин ажалаа олзо ехэтэй һалбари болгохо хэрэгтэ бидэнэр, агитаторнууд, угаа ехэ үүргэ дүүргэхэ байнабди. Бидэнэр хонишодой дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа эрдэм ухаанай туйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотойбди. Энэ талаар манай агитаторнууд нилээд хүдэлмэри хэһэн байна. Хонидые эртэ хурьгалуулха аргые һайнаар шудалжа үзөөд, хонишодтоо тэрээн тухай хөөрэжэ үгөө һэмди. Энээнэй ашаар һүүлэй үедэ хонидые үбэл, хабар эртэ хурьгалуулха арга яһала үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Мүнөө жэлдэ 6 мянга шахуу хурьган үбэлэй һарануудта абтахань. Хонидой отара дээрэ һайн хүнүүд табигданхай.

Хонидой үүлтэрые һайжаруулха тухай асуудалда манай агитаторнууд ехэ анхарал хандуулна. Би хонишодой дунда энэ асуудалаар хөөрэлдөө хэхэдээ колхозойнгоо эрхим хонишон Норбо Тогтохоевой дүршэл тухай хэлэдэгби. Хонишон Тогтохоев үнгэрһэн жэлдэ даажа абаһан хусануудһаа толгой бүриин 8,7 килограмм• ноохо абаа. Хонидой үүлтэрые жэл бүри һайжаруулжа байха гээшэ иимэ үрэ ехэтэй байна бшуу.

Залуу хонишон Дансорунова нёдондо даажа байһан 160 эхэ хонинһоо 166 хурьга абажа, түлжүүлһэн байна. Бидэнэр, агитаторнууд, колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа түрүү дүршэл тухай юрэнхыгөөр хэлэнгүй, колхозойнгоо ажабайдалһаа, түрүүшүүлэй арга дүршэлһөө бодото жэшээнүүдые абажа хэрэглэдэг байнабди.

Энэмнай һайн үрэ дүн харуулна. Жэшээнь, һү һаалгые ямар аргаар хоёр—хоёр хахад дахин нэмээжэ болохоб гэһэн хөөрэлдөө һаяшаг үнгэргэхэдөө колхозой түрүү һаалишан нүхэр Гайфулинагай дүршэл тухай хэлээб. Энэ һаалишамнай үнгэрһэн жэлэй хугасаа соо һү һаалгые гурба дахин ехэ болгоһон байна бшуу. Хэрбээ ажахын урда жэлдэ үнеэн бүриһөө 420 литр һү һааһан һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 1312 литр һаагаа. Яагаад иимэ амжалта туйлааб гэхэдэ, тэрэ нүхэрнай үнеэдээ һайнаар харууһалдаг, эдеэлүүлдэг, ажалдаа ехэ дуратайгаар, зоригтойгоор хандадаг юм.

Үбэлжэлгын эхилһээр агитаторнууд мэргэжэлтэдтэй хамта фермэнүүдээр ябажа, тэжээлэй рацион табиха, малай һубайралгатай тэмсэхэ тухай асуудалнуудаар хэдэн хөөрэлдөө үнгэргэһэн, ажалаа эмхидхэлгэдэнь туһалһан байна. Мүнөө малда гансал буйлуулагдаһан тэжээл үгтэнэ. Һү һаалгашье горьтойгоор дээшэлжэ байнхай. Жэшээнь, залуу һаалишан Чойбсоноева октябрь, ноябрь һарануудай хугасаа соо аймаг соогоо түрүүлжэ ябана. Тэрэмнай хоёр һара соо үнеэн бүриһөө 323 литр һү һааһан байна. Мүнөө бидэнэр энэ түрүү һаалишанай дүршэлые бүхы һаалишадта дамжуулан үгэхэ, һү һаалгые бүхыдэнь дээшэлүүлхэ зорилго табинхайбди.

Малшадай дунда ябуулдаг хүдэлмэридэмнай олон дутагдалнууд бии. Культурно-ниитэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Лекцинүүд үсөөн уншагдана. Культбазануудай үшөөл муугаар хүдэлнэ, тэндэ хүгжэмэй инструментнүүд, шатар, даам, доминоо гэхэ мэтэ нааданууд хомор. Эдэ дутагдалнуудые усадхаха тушаа колхозой парторганизаци хэмжээ абаха ёһотой.

Уранһайханай номуудые хэрэглэдэгби

☆

(М. Амплеева, Байкало-Кударын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой агитатор)

☆ ☆

Агитатораар үнинэй хүдэлмэрилдэг туладаа яһала дүршэлтэй болоһон байнаб. Гэбэшье, заримдаа бэрхэшээл дайралдадаг. Тиимэһээ агитатор өөрынгөө эрдэм мэдэрэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, газетэ, номуудые ходо уншажа байха зэргэтэй.

Би малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа уранһайханай литература хэрэглэдэгби. Энэ дүршэлни һайн үрэ харуулна. Жэшээнь, нэгэ үедэ зарим һаалишаднай ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг байба. Мүн зарим һаалишадай зүгһөө һааһан һүеэ бултыень тушаангүй, өөртөө үлөөжэ абадаг ушар үзэгдөө һэн. Иимэ ябадалые ябабашье тэсэжэ болохогүй байба. Тиигээд би баримта, жэшээнүүдые олоод, хөөрэлдөө хэхынгээ урда тээ уранзохёолшо Галина Николаевагай «Таряа хадалга» гэһэн ном соохоо нэгэ баримта абажа, һаалишадта хөөрэһэн байгааб. Тэрэ баримта юун тухай байгааб гэхэдэ, нэгэ колхозник муу һанаатай хүн байжа, колхозой зөөри зөөшэдэ гар хүрэдэг байһан аад, гүрэндэ харша юумэ хэжэ байнаб гэжэ мэдэрхэдээ, нүхэдэйнгөө урда «болёоб» гэжэ үгэеэ үгэһэн юм.

Энэ хөөрөөмни ехэ үрэтэй байшоо. Ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг, һүеэ бултыень тушаадаггүй хүнүүднай буруу юумэ хэжэ байһанаа ойлгоо һэн. Мүнөө тиимэ ушар байхагүй. Гэбэшье, ниитын ажалда муугаар хабаадалсадаг аад, колхозһоо ехэ юумэ абахые оролдодог хүнүүд колхознигуудай дунда бии гээшэ. Илангаяа хабар боломсоор колхозһоо ехэ газар абажа, өөртөө овощь, хартаабха ехээр тарихые оролдодог, колхоздо шадаал һаа, багаар туһалхые хүсэдэг зарим хүнүүд байжа байдаг. Зарим хүнүүд колхоздо оройдоо хүдэлдэггүй аад, газар эдлэжэ байдаг.

Дүрбэдэхи комплексно бригадада хөөрэлдөө хэхэдээ уранзохёолшо Тендряковэй «Не ко двору» гэһэн зохёол уншажа үгэхэдэмни колхознигууд манайшье эндэ тиимэ хүнүүд бии гэбэд.

— Зарим хүнүүд хүдэлдэггүй аад, һайнаар ажалладаг колхознигуудһаа бага бэшэ газар эдлэжэ байна. Энээндэ эсэс табихаар болоо,—гэжэ дүрбэдэхи бригадынхид шиидэЭ. Энэ асуудал колхозой тоосоото-һунгалтын суглаан дээрэ табигдажа, бодомжотойгоор харагдажа үзэгдэхэ байна.

Агитатор гансал хөөрэлдөө хээд лэ хэрэгээ хизаарлаха бэшэ, харин политическэ хүдэлмэриин олон ондоо арга формо хэрэглэжэ, колхознигуудай урма хэшээлые, дэбжээхэ зэргэтэй. Манай агитколлективэй ябуулжа байдаг ойлгууламжын хүдэлмэри нилээд үрэтэй боложо байна. Колхознигууд ажахын үнгэрһэн жэлые муу бэшэ дүнгүүдтэйгээр үдэшэбэ. Һү абалга урда жэлэйхиһээ 70 мянган литрээр ехэ болонхой. Колхозой 10 гаран һаалишан мянганһаа дээшэ литр һү һаагаа. Һаалишадтаа КПСС-эй обкомой III пленумэй шиидхэбэриие тайлбарилжа ойлгуулаабди. Һаалишаднай үбэлэй сагта үнеэдһээ һү һаалгые хоёр хахад дахин дээшэлүүлхэ гэжэ шиидээд, оролдосотойгоор ажаллажа байна.

Ойлгууламжын хүдэлмэриие шадажа ябуулха

☆

(Б. Патонов, Сэлэнгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой агитатор)

☆ ☆

Манай колхоз урдань гээгдэнги ажахы байһан юм. Тиимэһээ колхозой парторганизаци ажахынгаа гээгдэлые усадхаха тушаа бодото хэмжээнүүдые бэелүүлнэ. Хонин ажалнай олзо доход ехэтэй һалбари боложо байнхай. Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ гансал хонин ажалһаа миллион шахуу олзо доход абтаһан байна. Һү һаалгые дээшэлүүлхэ талаар бага зэргын амжалта туйлагдаа. Залуу һаалишад Дарима Нимаева, Груня Дондукова, Цырен-Дулма Нимаева болон бусад һү һааха даалгабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Түрүүшын эдэ амжалта манай парторганизациин, агитколлективэй ябуулдаг ниитэ-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриин ашаар туйлагдаа гээшэ. Манай колхозой коммунист, комсомолец бүхэн агитатор юм. Агитаторнууд колхознигуудай дунда ходо хөөрэлдөө үнгэргэжэ, газетэ уншалга эмхидхэжэ байдаг.

Колхоздомнай 3 улаан булан, нэгэ культбаза бии. Тиимэһээ малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхада яһала һайн болонхой. Мүнөө бидэнэр гол түлэб фермэ, отара дээгүүр ябажа, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тухай хөөрэлдөө эмхидхэнэбди. Тиихэ зуураа, Сэлэнгын аймагай солото һаалишадай дүршэлые дэлгэрүүлгэдэ ехэ анхаралаа табинабди. Малажалһаа ашаг шэмэ абалгада хүсэ, зөөри багаар гаргадаг болгохо асуудалаар хөөрэлдөө хэдэгби. Мүнөө энэ асуудалда агитатор бүхэн тусгаар анхарал хандуулха ёһотой. Ажалай гаргашые хороожо, һү, мяха, ноохо абалгын өөрын үные химдаруулха тухай асуудалаар агитаторнуудай семинар үнгэргэжэ байгаа һаа, манда ехэ туһатай байгаа. Манай парторганизаци, айкомой пропаганда болон агитациин таһаг ниитэ-политическэ хүдэлмэри тушаа яһала хэлсэдэг байбашье, тэрэниие ямар аргаар, хайшан гэжэ ябуулха, ямар арга формо хэрэглэхэ тухай бидэндэ заабари, зүбшөөл үгэдэггүйнь муу байна. Тиимэһээ зарим агитаторнууд малшадта газетэ уншажа үгэбэл, хэрэгни дүүрээ гэжэ бододог. Теэд иимэ юрын уншалгаһаа ямар үрэ гараха гээшэб. Ойлгууламжын хүдэлмэриие колхозник бүхэнтэй тус тустайнь шадажа ябуулха хэрэгтэй. Агитатор хадаа хүнүүдэй һайн талыень, дутагдалые мэдэхэ ёһотой. Агитатор өөрөө түрүү хүн, эрхим колхозник байха ёһотой.

Шухала хэрэг тоогдоногүй

☆

(Л. Абушеев, Түнхэнэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой агитатор)

☆ ☆

Колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриин һулаар ябуулагдажа байһан тушаа парторганизациин тоосоото-һунгалтын суглаан дээрэ хэлэгдээ һэн. Тэрэ гэһээр үнихэн боложо байна.

Гэбэшье, энэ хэрэгтэ мүртэй хубилалта болоогүй байһаар. Партбюродо агитаторнуудай список бии юм. Тэрэ списогэй ёһоор фермэ, бригада бүхэндэ агитатор бии гэжэ тоологдодог. Теэд бодото дээрээ агитаторнуудай хэжэ байһан юумэ байхагүй. Яахадааб гэхэдэ, партбюрогой секретарь нүхэр Бараев агитколлективэй хүдэлмэриие хинан шалгадаггүй, туһалдаггүй байна. Намарһаа хойшо нэгэшье семинар үнгэргэгдөөгүй байха юм.

Зоной дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулхын тулада нэн түрүүн агитаторнуудай хүдэлмэриие һэргээхэ, тэдэнэртэ тус бүридэнь даалгабари үгөөд, дүүргэлыень шалгажа байха шухала. Колхознигуудай эршэ зоригые дэбжээжэ, хабарай тарилгада бэлэдхэлые түргэдхэхэ, малай ашаг шэмые 2—2,5 дахин нэмээхын түлөө бүхы хэмжээ абаха хэрэгтэй.

Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө

(М. Цырендоржиев, Яруунын аймагай „Путь социализма" колхозой агитатор)

Би малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг байнаб. Малай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ һаалишад шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байна. Тиимэһээ тэдэнэй ажал хэрэгтэ агитатор горьтойхон нүлөө үзүүлхэ, туһалха, ажалыень эмхидхэлсэхэ зэргэтэй. Тиимэһээ би ехэнхи сагаа малшадай дунда үнгэргэдэг, ойлгоогүй, мэдээгүй юумыень заажа, хэлэжэ үгэдэг байнаб.

Хөөрэлдөө хэхэ тухайгаа эртээнһээ мэдээсээд, тэрээндээ һайса бэлэдхэдэгби. Түрүү дүршэл тухай хөөрэхэдөө манайшье үнеэдһээ һү ехээр һаажа болохо гэжэ хэлээд, һаалишан П. Бадмаевагай дүршэлые харуулдагби. Энэ һаалишамнай нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1700 литр һү һааһан юм. Мүнөө тэрэмнай үнеэн бүриһөө 1900 литр һү һааха гэжэ шиидэнхэй. Мүн бусадшье һаалишаднай иимэрхүү уялгануудые абаһан байна.

Һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөө бодотоор эмхидхэхэ гээшэ агитаторнуудай шухала зорилго болоно. Шэлэ гэжэ газарта байрладаг гүүртэдэ улаан булан түхеэрээбди. Улаан булангаа гоёон шэмэглэнхэйбди. Тэндэмнай номууд, брошюранууд, газетэнүүд бии. Һаалишадай 10 хоног соо хэһэн ажалай дүнгүүдые харуулжа байха доска бии. Малшадай гэр байранууд һайнаар дулаалагдаһан байна.

Эдэ хэмжээнүүдые бэелүүлжэ, малшадай урма хэшээлые нилээд дэбжээһэн, ажал хүдэлмэреэ һайжаруулһан байнабди. Малай харууһалга, эдеэлүүлгые һайжаруулһанай ашаар һү һаалга дээшэлжэ байна. Ажахын энэ жэлэй үнгэрһэн хоёр хахад һара соо һү һаалгамнай нёдондонойхиһоо холо ехээр нэмэбэ. Малай гарзалха ябадал байхагүй.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ залуушуулые, комсомолецуудые олоор хабаадуулха шухала байна. Тэдэниие анхаралтайгаар һурган хүмүүжүүлжэ, шадамар агитаторнууд болгохо хэрэгтэй. Гэбэшье, манай парторганизаци энэ хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна.

Бидэнэртэ туһаламжа хэрэгтэй

(П. Будаев, Кяхтын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой агитатор)

Манай колхозой парторганизациин агитколлектив хори гаран хүнһөө бүридэнэ. Колхозой фермэ, гүүртэ, отара бүхэндэ агитаторнууд томилогдонхой. Агитаторнуудай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэбэл, тэдэнэр ажал хэрэгтэ горьтойгоор нүлөөлхэ байһаниинь мэдээжэ.

Колхозой парторганизаци агитколлективые нэгэ бага һайнаар хүтэлбэрилдэг болоо. Бидэнэр үе үе болоод лэ колхознигуудтай хөөрэлдөө хэнэбди, газетын материалнуудые уншажа үгэдэгбди. Манай хэһэн хүдэлмэри миин үлэнэгүй. Колхознигуудай эдэбхи хэшээл дээшэлжэ байнхай. Тэдэнэр ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоно. Энээнэй ашаар үнгэрэгшэ хабар тарилгын хүдэлмэри богони болзор соо дүүргэгдээ. Тиигэжэ яһала һайн ургаса абтаа. Зарим участогуудай дээрэһээ га бүриин 15—18 центнер ургаса хуряагдаа һэн.

Ороохо таряанай бараг ургасын абтаад байхада, улад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадашье һураггүй һайн болонхой. Мүнөө үедэ манай агитаторнууд хабарай тарилгада һайнаар бэлэдхэхэ, үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, һү һаалгые 2—2,5 дахин ехэ болгохо асуудалнуудта гол анхаралаа табина. Агитатор бүхэн дааһан участогтаа эдэ асуудалнуудаар хөөрэлдөө хэнэ, ажалыень эмхидхэлсэнэ.

Хонин ажал дээрэ хүдэлдэг бидэ, агитаторнууд, хонидһоо ноохо абалгые яажа дээшэлүүлхэ тухай хэдэн хөөрэлдөө хэжэ, газетэдэ гараһан материалнуудые зүбшэн хэлсүүлһэн байгаабди. Манай хонишод ажахын энэ жэлдэ хонин бүриһөө 3 килограмм ноохо абахаар шиидэЭ.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриие улам һайжаруулха шухала. Илангаяа гээгдэнги һанал бодол баримталдаг зарим нэгэн хүнтэй тус тустайнь хөөрэлдэжэ, тэдэниие ушар ёһо мэдэхээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй. Тиимын тулада агитаторнууд һайн туһаламжа хододоо хүлеэжэ, хэрэглэжэ байдаг. Парторганизаци агитаторнуудай семинар ходо үнгэргэжэ байха зэргэтэй. Партиин айкомой пропаганда болон агитациин таһаг манай хүдэлмэридэ багаар туһална.

Эриин леспромхоздо модо ашаалха, шэрэхэ хүдэлмэри бүрин механизацилагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: автомашинын шофёр А. Котельников ээлжээтэ рейсдээ гараха байна.

И. Мельниковэй фото.

Ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлжэ, барилгын модо ехээр бэлэдхэе!

Ажалаа зүбөөр эмхидхэнэ

Шулуутайн леспромхозой түрүү пунктнуудай нэгэн болохо Тамахтайн модо бэлэдхэлэй пунктынхид жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысэжэ, ажалдаа амжалта туйлаһан юм.

Эдэнэр 1956 онойнгоо түсэбые октябриин һайндэрэй урда тээ дүүргээд, жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 17 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ, 500 мянган түхэриг гүрэнэй зөөри арьбалха шэнэ уялга абаһан байгаа. Пунктынхид абаһан уялгаяа хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Эндэхи модо бэлэдхэлэй пунктда иимэ амжалта яагаад туйлагданаб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, модошодой ажал хүдэлмэринь зүбөөр эмхидхэгдэнэ, модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ машина болон техникэ һайнаар ашаглагдана. Модые үбэлэй үедэ һаадгүйгөөр бэлэдхэхын тулада үшөө зун, намар байхада ехэ ажал хэгдээ. Һайн складуудай түхеэрэгдэхэһээ гадна, модо таллуулха таатай зохид харгынууд заһабарилагдаа. Модо отологшод, механизаторнууд ажалдаа хэрэгтэй болодог зэр зэмсэгүүдээ бултыень бэлэдхээ. Заһабарилагшад пунктын ахалагша механик нүхэр Савельевэй хүтэлбэреэр автомашинануудые дулаалаа. Дулаалагдаһан автомашинануудаарнь хүдэлмэришэд ажалдаа ошоно.

Ой соохи ажалые зүбөөр эмхидхэхэ, хүдэлмэришэн бүхэнэй хэһэн ажалай дүнгые саг соонь харуулха хэрэгтэ пунктын хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзна группанууд ехэ анхарал хандуулна. Мастерска участогууд, тэрэшэлэн хүдэлмэришэн бүхэн үдэр бүри тусхай даалгабари абана. Даалгабаринуудаа хэр зэргээр дүүргэһэниинь показателиин доскада бэшэгдэдэг юм. Туйлагдаһан амжалта, элирүүлэгдэһэн дутагдалнууд «Дайшалхы хуудаһанууд» болон «Молнинуудта» тэрэ дарыдаа бэшэгдэжэ, бүхы коллективтэ эли болодог. Хэрбээ ямар нэгэн хүдэлмэришэнэй ехэ амжалта туйлаа һаань, тэрээн тухайнь үдэшэлэн «Молнидо» бэшэгдэдэг байна.

Эбтэй эетэйгээр ажаллаһанайнгаа ашаар пунктын хүдэлмэришэд һара бүриингөө түсэбые үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээнь, энэ пунктынхид октябрь һарынгаа даалгабариие 152 процент дүүргэжэ, 4 мянган кубометр модо түсэбһөө гадуур бэлэдхээ. Модые комплексноор бэлэдхэлгые хүн бүхэндэ абажа үзэхэ болоо һаа, түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо һара бүри кубометр хахад ехээр бэлэдхэгдэнэ. Тракторист бүхэн халаан бүри 42 кубометр модо шэрэхэ түсэбтэй байбашье, 51 кубометр модо шэрэнэ. Автомашинын шофёрнууд халаан соогоо 33 кубометр модо шэрэхын орондо 59—60 кубометр шэрэдэг болонхой.

Олохон хүдэлмэришэд тус тустаа абаһан социалистическэ уялгаяа нилээд үлүүлэн дүүргээ. Жэшээнь, трактористнууд Мукадес Алтымбаев, Павел Гиндра һара бүри тус тустаа 1300 кубометр модо шэрэжэ, даалгабаряа 140 процент дүүргэнэ. «МАЗ-200» маркын машинын жолоошод һарадаа 2350 кубометр модо шэрэхын орондо 5500 шахуу кубометр шэрэнэ. Автокранай машинист В. Лалас һара бүриингөө даалгабариие 160—170 процент дүүргэнэ.

Жэлэйнгээ даалгабариие ноябрь һарада дүүргэһэн энэ түрүү пунктынхид Эхэ орондоо барилгын модо шадаал һаа ехээр үгэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Я. Тихонов.

Зүүн хуурайнхид үгэдөө хүрэбэ

Хориин леспромхозой Зүүн Хуурайн модо бэлэдхэлэй пунктынхид (начальнигынь нүхэр Тихонов, техноругынь нүхэр Юзин). модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ 1956 онойнгоо түсэбые болзорһоонь һара урид, ноябриин 30-да дүүргэһэн юм. Леспромхозой жолоодогшод ахалагша механик нүхэр Носыревай хүтэлбэреэр ехэ амжалта туйлаа. Жолоодогшод Николай Иванов, Михаил Черных, Федор Глазков, Константин Таракановский, Михаил Мальцев, Георгий Горюнов гэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, модо шэрэхэ үдэр бүриингөө даалгабариие 130—180 процент дүүргэнэ. Эдэ жолоошод мүнөө 1957 оной түсэбөөр ажаллажа байна. Пунктын заһабарилгын бригадынхид жолоошодой ажалда ехээр туһална. Бригадын электрогагнууршан нүхэр Ермолаев, түмэршэ дархан Базаров, слесарь Борисов гэгшэд автомашинануудай заһабарилгые шанар һайнтайгаар, һаадгүй түргэнөөр хэнэ.

Тиихэдэ пунктын модо ашаалагшад мүн лэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаа.

. Зүүн Хуурайн модошод Эхэ орондоо барилгын модо бүри ехээр үгэхын түлөө шэнэ социалистическэ уялга абанхай.

Мүнөө зүүн хуурайнхид үдэр бүри 400 гаран кубометр модо шэрэжэ байна.

Ц. Дандаров, манай корр.

Леспромхозой хамһабариин ажахы

Жэл ерэхэ бүри Хандагайн леспромхозой ОРС өөрынгөө хамһабариин ажахы хүгжөөнэ. Энэ жэлдэ хартаабха, овощь тарилгын талмай үргэдхэгдэжэ, эдэ культурануудай һайн ургаса абтаба. Иигэжэ ОРС-ын столовонууд өөрыгөө хартаабха ба овощёор хүсэд ханганхай. Гадна, хүдэлмэришэд болон албахаагшадта 100 центнер хартаабха худалдагдаһан байна. Мүн энэ намартаа капуста, үгэрсэ, помидор наймаалагдаа.

Хамһабариин ажахы 1954 онһоо хойшо гахай һайнаар үсхэбэрилдэг болобо. Түрүүшээр 12 эмэ, хэдэн эрэ гахайтай болоһон байгаа. Тэдээнһээ олон поршоонхо абтаа. Мяхан болгогдохоор шахагдажа байһан 35 гахай энэ жэлдэ алаһан байна. Мүн леспромхозой хүдэлмэришэдтэ 50 поршоонхо, ондоо ОРС-нуудта 70 поршоонхо худалдагдаа. Поршоонхо, хартаабха, овощь наймаалжа, тус ОРС 180 мянган түхэригэй олзо оруулһан байна.

Мүнөө тус ажахы 90 гахайтай, тэдэнэй 20-ниинь поршоонхолхо болоһон байна.

Леспромхозой хүдэлмэрилэгшэдэй эрилтые хүсэд хангахын тула, тус ОРС ерэхэ хабартаа 10 гектар шэнэ газар элдүүрилжэ, хартаабха ба овощь тарихаар хараална. Март һарын эсэсээр парнигта һонгино, помидор, үгэрсэ тарихаар 105 рама бэлэдхээд байна.

А. Шулунов.

Хүршэ областнуудта Шинаай

(Областной газетэнүүдэй хуудаhануудhaa)

ЭМЭ ГАХАЙ БҮРИҺӨӨ 4500 ТҮХЭРИГ ОЛЗО АБТАНА

Петровско-Заводской районой «Память И. В. Сталина» колхоз малажалhaa ехэ олзо оруулна. Энэ колхоз мянган толгой эбэртэ малтай, 2400 хонидтой, 500 гахайтай, 250 моридтой юм. Мүн шубуу, халтар хара үнэгэдые, зүгы үсхэбэрилнэ. Жэл бүри ниитын малай тоо толгой олошоржо, тэдэнэй ашаг шэмэнь дээшэлнэ. Гахайн фермэhээ илангаяа ехэ олзо абтадаг болоо. Энэ фермэдэ хоёрдохи жэлдээ түргэн аргаар гахай шахагдана.

Фермые даагша Ефросинья Фадеевна Егорова нёдондо Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ, мүн Свердловско областиин түрүү колхозууд, совхозуудта ошожо, гахай шахалгын түрүү дүй дүршэлтэй танилсаhан байна. Тиихэдээ нүхэр Егорова түргэн аргаар гахай шахалгые өөрынгөө фермэ дээрэ хэрэглэхэ гэжэ шиидээ hэн. Тиихын тула гахайн байра тусгаар түхеэрэгдэhэн байна. Түрүүшээр тус бүридөө 55 килограмм шэгнүүртэй 43 гахай шахагдахаар табигдаа hэн. Хоёр hapa соо иимэ аргаар шахагдаhан гахай бүриин шэгнүүр 107 килограмм болоhон, сүүдхэдээ 920 граммаар нэмэhэн байгаа. Иигэжэ 1955 ондо 118 гахай шахагдаа.

1956 ондо тус фермынхид бүри олон гахай шахадаг болоо. Октябриин нэгэ болотор тус бүридөө 91 килограмм шэгнүүртэйгээр 383 гахай шахагдажа, 350 центнер мяхан абтаhан байна. Иигэжэ энэ колхоз мяха тушаалгаар гүрэнтээ болзорhоонь урид тоосохо аргатай болоhон юм. Август, сентябрь, октябрь hарануудта олон гахай шахагдана. Энэ үедэ тэдээндэ таряанай хаядаhан элбэгээр эдюулэгдэдэг. Мүн энэ үедэ гахай шахалгада бага гаргаша хэрэгтэй болоно.

Фермын хүдэлмэрилэгшэд гахайнуудые зүбөөр эдеэлүүлхэ гэжэ оролдодог. Тэжээл буйлуулагдажа үгтэнэ. Саг соонь минеральна тэжээл үгтэдэг. Намар, үбэлэй үедэ гахайнуудта 3,5—4 килограмм концентрат (овёс, таряанай хаядаhа, hагшадаhа) ба шэмэтэ тэжээл (хартаабха, турнепс, капуста, силос) үгтэнэ. Тэдэ үдэртөө гурба дахин, нэгэл сагта эдеэлүүлэгдэнэ.

Тус фермэ гахай түргэн аргаар шахаhанай ашаар ехэ олзо оруулдаг болоо. 1954 онтой сасуулхада гахайн мяхан гурба дахин ехээр абтаба. Гахайн мяха худалдажа, тус колхоз энэ жэлдэ 230 мянган түхэригэй олзо абаа. Энэнь эмэ гахай бүриhөө 4500 түхэриг олзо оруулагдаhан болоно. Мүн гахайшадай ажалайнь бүтээсэ ба түлөөhэн нилээд дээшэлээ. Мүнөө фермын гахайшад ганса ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 10 центнер шахуу мяха абаа. Фермын бүхы хүдэлмэрилэгшэд Ефросинья Фадеевна Егоровагай хүтэлбэри доро эршэмтэйгээр ажаллана. Мүн гахай үсхэбэрилгэдэ колхозой правлени ехэ анхарал хандуулдаг юм. Энээнэй ашаар фермын ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилагданхай. Эндэ дүүжэн харгы баригдаа, тэжээл буйлуулха комбайн тодхогдоо. Гахайшадта саг соонь нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг. Фермын хүдэлмэрилэгшэдэй материальна урма хэшээлые дээшэлүүлхын тула иимэ аргаар шахагдаhан гахайн мяханай 1,5 процентыень шан болгон гахайшадта үгэнэ.

«Забайкальский рабочий»,

Чита.

ХИТАД ХЭЛЭ ШУДАЛЖА БАЙНА

Өөрынгөө орондо социализм амжалтатайгаар байгуулжа байгаа агууехэ хитад арадай амжалтаар, тэрээнэй культураар советскэ арад ходо hонирхожо байдаг. Тэрэнэй ажабайдал ба культуратай hайнаар танилсахын тула хитад арадай хэлэ шудалхые манай залуушуул, хүдэлмэришэд, албахаагшад эрмэлзэнэ. Тиимэhээ Ирхүүгэй гүрэнэй университедэй түүхын болон филологическа факультедэй студентнэр хитад хэлэ шудалжа эхилээ. Энэ хэлэ заахын тула hайн мэргэжэлтэд томилогдобо. Мүн университедэй багшанарай хитад хэлэ шудалхын тула тусхай кружок эмхидхэгдэнхэй. Тэрэ кружогто 15 хүн hуралсана.

ИРКУТСКА ГЭС-эй БАРИЛГА ДЭЭРЭ

Эдэ үдэрнүүдтэ Иркутска ГЭС-эй барилгашад эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Тэдэнэр ГЭС-эй түрүүшын агрегат барижа дүүргээд, ашаглалгада түргэн тушааха гэжэ зоригжонхой. Барилгаша бүхэн хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллана. Николай Яцук, Александр Чебыкин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг монтажнигуудай бригаданууд түргэн болзор соо водопровод хэжэ дүүргэhэн байна. ГЭС-эй түрүүшын агрегадые хүдэлгэхэ хүсэтэй уhан энэ водопроводоор үгтэхэ юм. Мүн водолазууд ехэ эршэмтэйгээр ажаллана. Декабриин хүйтэн үедэ тэдэнэр Ангара мүрэн соо орожо, тэрэнэй оёор сэбэрлэнэ. Гадна, водолазууд уhан соо щитэнүүдые, мүн уhа шүүхэ решеткэнүүдые тодхожо байна. Юуб гэхэдэ, водопроводоор агрегадта ганса сэбэр уhан үгтэхэ ёhотой. Хэрбээ уhан соо дайралдадаг ямар нэгэ юумэнэй хаядаhан, модон гэхэ мэтэ водопровод руу ороо hаа, тэрэнииие гэмтээхэ, тодхор үзүүлхэ байна.

Мүнөө ГЭС-эй түрүүшын агрегат хүдэлгэхэ талаар бэлэдхэлэй hүүлшын ажал хэгдэжэ байна. Барилгашад табадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ заатагүй агрегадаа тушааха гэжэ зоригжоод, хэhэн ажалаа дахин дахин шалган үзэнэ. Хэдэн хоногhоо ГЭС-эй түрүүшын агрегат электрын ток үгэжэ, ашаглалгада үгтэхэнь.

«Восточно-Сибирская правда»,

Ирхүү.

АНГАЙ ТҮРҮҮ ФЕРМЭ

Верхне-Вилюйскэ районой Маленковой нэрэмжэтэ колхоз халтар хара үнэгэдэй фермэhээ жэл бүри ехэ олзо абана. 1952 онhoo хойшо энэ фермые дүй дүршэлтэй колхозник Савва Егорович Радионов даажа байна. Нүхэр Радионов ажалдаа анхаралтайгаар хандажа, үнэгэдэй гүлгые жэл ерэхэ бүри олоор абадаг болоожо байна. 1953 ондо нэгэ үнэгэн бүриhөө 2,7 гүлгэ абтаhан байгаа hаа, нёдондо жэлдэ 3,6 гүлгэн абтаа. Үнэгэдые үсхэбэрилхэ талаар hайн амжалта туйлаhанайнгаа түлөө нүхэр Радионов Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха хүндэтэ эрхэ олоhон байна.

Тус фермэ халтар хара үнэгэдые үсхэбэрилгэдэнь бусад колхозуудта туhална. Иигэжэ тэдэнэр энэ жэлдэ 28 үүлтэртэ эмэ, 8 эрэ үнэгэдые колхозуудта худалдаа. Гадна, hайн шанартай 38 үнэгэнэй арhан гүрэндэ тушаагдаба.

Ћаяхан энэ фермэдэ үнэгэдэй бонитировко хэгдэбэ. 43 эмэ, 12 эрэ үнэгэд үсхэбэрилэгдэхөөр шэлэгдээ. Ангай арhа худалдажа, тус колхоз ехэ олзо оруулна. Ћүүлэй табан жэл соо халтар хара үнэгэдэй арhа тушаажа, хахад миллион түхэригэй олзо абтаба. Фермын хүдэлмэрилэгшэд туйлаhан амжалтаараа hанаагаа амарнагүй. Тэдэнэр фермые саашадань үшөө олзо ехэтэй болгохо гэжэ оролдоно. Халтар хара үнэгэдые үсхэбэрилхэ холын хараата түсэбөө тус фермынхид дүүргэжэ байна. Мүнөө тэдэнэр үнэгэдэй тоо олошоруулха 1960 оной түсэб дүүргээд байна.

«Социалистическая Якутия».

Редакцида ерэhэн бэшэгүүдhээ

☆ ☆ ☆

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын 68-дахи дунда hургуулиин 1-дэхи классай hурагшад ажалай урогто. Наада таладань hурагшад Лена Суворова, Лена Макарова гэгшэд өөhэдынгөө хэhэн юумые бэе бэедээ харуулжа байна.

В. Муллерай фото.

Номууд соохи „булуудханууд"

1955 ондо хэблэлhээ гараhан бурят эхин hургуулинуудай бэлэдхэлэй классуудта үзэгдэхэ «Үзэглэл» (авторынь М. Н. Имехенов) соо олон «булуудханууд» бии гэжэ эхин hургуулиин багшанар тэмдэглэhэн байгаа. Тэрэнэй үндэhөөр энэ номой «булуудханууд» заhагдажа, номой «заhагдаhан» арбан нэгэдэхи хэблэл 1956 ондо гараа. Энэ ном хэр зэргээр заhагдаа юм гэжэ хаража үзэхэдэ, «булуудхануудынь» мүн лэ байhан зандаа.

«Үзэглэл» соо үгэнүүд үе—үеэрээ хубаарилагдажа бэшэгдэнхэй. Теэд зарим үгэнүүдые буруугаар үе болгожо хубааhан байна. Жэшээнь: «дал» гэжэ үгэ нэгэ үеhөө бүридэнэ. Теэд энэ үгые «да-л» гэжэ хоёр үе болгожо hалгааhан байха юм (34 нюур). Хашалган үзэгүүдэй амяараа үе болодоггүйнь хэндэшье мэдээжэ aаб даа. Тус «Үзэглэлэй» 39-дэхи нюуртахи зурагууд соо мэшээг зурагдаhан байна. Мэшээгэй доро «...лам» гэжэ бэшээтэй, тэрэниие hурагшад «ту» гэжэ үе нэмэжэ, «тулам» болгожо уншаха ёhотой. Теэд мэшээг тулам хоёр ондо ондоо амhартанууд гэжэ хүн бүхэн мэдэнэ. (Мэшээг улhаар нэхэгдэнэ, тулам малай арhаар гү, али бүдөөр оёгдоно).

Тэрэшэлэн «Үзэглэлэй» 79-дэхи нюурта «Самолёт» гэжэ дуун (үгэнь А. Шадаевай) гурбан бадагтайгаар толилогдоhон байгаа. Энэ дуун «эхин hургуулида хэрэглэхэ дуунуудай суглуулбари» соо (9-дэхи нюур) табан бадагтайгаар, «Шуур, шуур дуутай» гэжэ нэрлэгдээд оруулагдаhан байха юм. Энэ дуун юундэ хоёр ондоогоор нэрлэгдэжэ, бадагуудынь олон үсөөн байнаб гэжэ хоёр номой авторнуудhaa асуултай гү, али дуунай үгэнүүдые бэшэhэн А. Шадаевhaa асуултай гү? Энэ асуудалда хэн харюу үгэхэ aаб?

«Эхин hургуулида хэрэглэхэ дуунуудай суглуулбари» соо Л. Бекманэй «Ёлочка» гэжэ дуун (үгэнь Е. Кудашевой, 13-дахи нюур) 6 бадагтайгаар оруулагданхай. Энэ дуун 2-дохи классай ород хэлэнэй ном соо (94-дэхи нюур) дүрбэн бадагтай шүлэг болгогдон толилогдошоо.

Эхин hургуулида хэрэглэхэ номууд соогуур энэ мэтын «булуудханууд» үшөөшье ушардаг. «Номууд соохи «булуудханууд» хэзээ гүйсэдөөр усадхагдаха юм?» гэжэ номуудай авторнуудhaa, редакторнуудhaa, республикын хэблэлэй хүтэлбэрилэгшэдhөө асуугдана.

Б. Ванчиков, Закаменай аймагай Утаата-Далахайн эхин hургуулиин багша.

Унжагайрhан барилга

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой оршодог Ноёхон hууринда 1955 оной февраль hараhаа шэнэ магазин баригдажа эхилhэн юм. Энээниие Сэлэнгын аймпотребсоюз барюулна. Зүгөөр, барилгын материал колхоз бэлэдхэжэ үгэхэ уялгатай hэн. Тиин 1955 оной майн 1-дэ тус барилга дүүргэгдэхээр хараалагдаhан байгаа. Теэд энэ заагдаhан болзортоо дүүргэхэhээ байтагай мүнөөшье болотор тэрэ барилга тухай хооhон хөөрэлдөөн, хубхай саарhан дээрэ бэшэлсээн болоожо байhaap. Шалтагааниинь юун бэ гэхэдэ, барилгын модон болон бусад хэрэгсэл мүнөө болотор үгы юм ха.

Ћүүлэй hүүлдэ Сэлэнгын аймпотребсоюз өөрынгөө хүсөөр магазинай барилгые дүүргэхэ гэжэ шиидэhэн юм. Теэд барилгань урагшаа ябажа үгэнэгүй.

Ноёхон hууринай ажалшад магазинтай хэзээ болохобибди гэжэ хүлеэhээр үнинэй.

П. Халтанов.

Нүүжэ ерэгшэдые hайн гэр байраар хангаха

☆

Түрэл парти, правительствынгаа уряалаар зоригжоhон ажалшад хүдөө ажахыда хүдэлмэрилхөөр республикаhaa, мүн аймагай центрнүүдhээ колхозуудта олоороо ошоhон байха юм. Эдээниие hайн гэр байраар хангаха зорилгоор зарим колхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд hаналаа ехээр табиhан байна. Жэшээлхэдэ, Мухаршэбэрэй аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз шэнэ колхознигуудтаа hаруул дулаан гэрнүүдые барижа үгэhэн, гэр доторхи зүйлнүүдээр гүйсэд хангаhан байна.

Тиихэдэ аймагай зарим колхозууд энэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана. Үнгэрэгшэ жэлдэ Суулгын МТС-эй харьяата колхозуудта 17 айл нүүжэ ерэhэн юм. Тиин эдэнэрэй заримандань байра үгөөгүй дээрэhээнь болоожо, зургааниинь гэдэргээ бусаха баатай болоhон байгаа.

Тэрэшэлэн «Коммунизм», «Путь Ленина», Булганинай нэрэмжэтэ колхозуудта нүүжэ ерэhэн айлнууд мүнөө хүрэтэр hайн гэр байратай болоодүй байhaap. Мүнөө эдэнэр эндэ тэндэ айлаар байдаг.

Дурсагдаhан колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд нүүжэ ерэгшэдтээ hаналаа табиха ёhотой.

Ц. Бадмаев.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ хэрэг"

Манай газетын декабриин 7-ной номерто иимэ гаршагтайгаар толилогдоhон статья соо Яруунын аймагай зарим колхозуудта үбэлэй hарануудта hү hаалга доошолуулагдажа байна, мүн эндэ холын фермэ, гүүртэнүүдээр лекци, хөөрэлдөөнүүд үсөөн үнгэргэгдэнэ гэжэ хэлэгдэhэн байгаа.

КПСС-эй Яруунын айкомой секретарь нүхэр Золтоевой манай редакцида мэдээсэhэнэй ёhoop, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой малай гүүртэнүүдээр hаалишадай зүблөөн үнгэргэгдэhэн байна. Кыргындэ нютагта культбаза эмхидхэгдэбэ. Малшадта кинокартина харуулагдадаг болоо. Мүн hү hаалгын hүүлшын хоёр hарын дүнгүүдээр тус колхоз түрүү hуури эзэлжэ, дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой правлениин заседани дээрэ hаалишадай хабаадалгатайгаар hү hаалга тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ, үнеэдые үбэлэй байрада байлгажа эдеэлүүлгэ, харууhалга hайжаруулха талаар зохихо хэмжээнүүд хараалагдаба.

Яруунын загаhашад

☆

(Шэнэ табанжэлэй түрүүшүүл тухай очеркнуудhaa)

☆ ☆

Алексей Егорович Василий Егорович хоёр хэниинь[ш]ье хэн гэшэгүй, [д]али тэгшэ бэетэй, абари зангаар [ш]амдуухан, ажалша хүдэр гартай, [х]үдэлмэри хэжэ хүн болоhон нүхэд [б]айха юм. Нара hалхинда харал[ж]ка, хүрин улаан болошоhон шарай[н]уудынь харахадаа «үнэхөөрөө загаhашад гээшэмнай мүльhэнэй зу[]аниие сүмэлhэн, уhанай хүйтэ[н]иие үзэhэн нүхэд бэшэ аал» гэжэ [х]эхэ hанамаар.

Энэшье үглөөгүүр, үшөө түрүүшын тахяагай дуугараадүй байха[д]а Алексей Егорович хэбтэриhээ бо[сo]жо, «ямар үдэр болохонь ааб, [х]үйтэн гү, али бараг дулаан гү» [г]эжэ шэбшэhээр газаашаа гарана. Сэнхир хүхэ мүльhөөр хушагданай Яруунын нуурнууд сахариг [ш]энги түхэреэн hарын гэрэлдэ за[х]аґүй үргэн тала шэнги нэмжын [х]арагдана. Үглөөнэй сэнтэмэ хүйэншье hаа, нэгэшье үүлэгүй огтор[г]ойдо олон түмэн одо мүшэдэй [а]ниб-аниб гэлдэн ялалзажа байhые [х]арахадаа «бараг дулаан лэ сэл[г]эг үдэр болохонь бэшэ гү» гэжэ [х]осоогоо гүбэд гээд Алексей Егорович гэртээ ороно.

Энэ үедэ бэри хүбүүн хоёрынь [з]аhал үни бодонхой шара гуулин [с]амовapha сайгаа уужа саданхай, [з]бахаар түхеэржэ байба.

— Хойноhоо жабартайшаг, хүй[т]эн байна. Энэ үедэ алгана, сурхай[н]ууд нуурайнгаа ожорhо, намагтай [г]азартань байдаг hэн. Тэрэ баруун [х]алгатай эрьеhээ нааша, ехэ гүн[з]гы сөөрэмүүд бии. Тэндэл мүнөө[д]эр губшуураа табяад туршая, — [г]ээд Алексей Егорович хүбүүн тэээшэ хаража, «туhалагшам юун гэгшэ aаб» гэhэндэл ажаглан hууна.

— Мүнөө жэл тэндэ хүн агнаашьегүй, табяадшье туршаял даа— гээд хүбүүниинь харюусана.

— Василий Егоровичнай баhа мүнөөдэр хаагуур агнахань aаб, үсэгэлдэр үбгэмнай 100 гаран центнер баряа бшуу, манайшье бригадынхид гээгдэжэл ябанабди,— гэжэ Алексей Егорович hая абаhан социалистическэ уялгаяа hанажа шамдууханаар сайгаа ууна.

Уданшьегүй үүрэй толон зүг-зүгхэн яларжа, нойрhoo үни hэриhэн загаhашадай тосхонhoo хүн зон иишэ тиишээ ябажа эхилнэ. Мүн Алексей Егорович Григорьевойшье бригадынхид хэдэн шаргатай морёор нуурай баруун эрье хараад табилуулжархина.

«Сэлгеэхэн Яруунын мүльhые
Шэрэмхэн тахаараа сэсэрүүлээ»—гээд нэгэ залуухан загаhаша хүбүүнэй аялдар зөөлэхэн хоолойгоор ханхинаса таталуулхадань, сэб сэнхирхэн елэгэр мүльhэн дээгүүр шэнхинэжэ ябаhан шаргын абяан, тэрэнэй дууе хүгжэмэй аялгаар сүршэhэндэл болоно.

Үнишье болонгүй загаhашад хүрэхэ газартаа хүрэжэ, мүльhэ сүмэлөөшэд сүмэлжэ, губшуур табяашад табижа, хүн тоотон тусхай хэхэ ажалаа хэжэ, эршэтэй дорюунаар хүдэлнэ. Үе-үе болоод лэ Алексей Егорович бад гэмэ хоолойгоор «тиигэгты, иигэгты, тэрэнээ татагты» гэhэн абяан үглөөнэй тунгалаг агаарта холо хүрэтэр соностоно.

Мүльhэ сүмэлжэ байгаад загаhа губшуурдаха гээшэ бэрхэтэйшэг ажал юм. Ехэхэн дүй дүршэл, шадабари мэргэжэл хэрэгтэй. Алексей Егорович хүн боложо хүлөө шоройдоhoop нуурай эрьедэ нугаhа агнажа, голой уhанда губшуур табижа эды хүрөө юм. Тиигэбэшье, загаhа барилга дээрэ ехэхэн эмхидхэхы шадабари, хүсэл зориг хэрэгтэй. «Ажал хээгүй hаа, алганашье барихагүйш» гэдэгтэл загаhашадай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ шухала байна. Мүнөө Алексей Егорович арбаад жэлэй туршада загаhашадай түрүү бригадые хүтэлбэрилнэ.— Яруунын Ехэ, Бага нуурнуудай мүльhые нилээн лэ сүмэлhэн бэе даа, хаанань зузаан бэ, хаанань загаhатайб гэжэ бараг тухайлхал байхаб, — гээд Алексей Егорович олон үгэдэ дурагүйшье hаа хэлэдэг. Зүгөөр, «минии аха Василий Егорович намда оробол үшөөл ехэ дүй дүршэлтэй бшуу. Тэрэмнай одоол Яруунын нуурhaa холо ошонгүй, хори гаран жэлдэ загаhа агнажа, нилээд олон залуушуулые hургаhаншье байха. «Өөдэлхэ хүн үдэрөөр баян» гэжэ үсэгэлдэршье үбгэмнай 100 гаран центнер нэгэ татахадаа барижархёол,—гэжэ Алексей Егорович ахынгаа эршэтэ ажалаар омогорхохо ёhoopoo омогорхон, согтойхоноор хөөрэнэ. Мүнөө ахадүү хоёр мүрысэдэг юм.

Загаhашад мүльhэ сүмэлжэ губшуураа табиhанайнгаа hүүлээр морёор татуулдаг. Мөөртэ уяатай губшуурай аргамжые моридой хэр шангаар зүдхэжэ татажа байhыень харахадаа загаhанай ехэ бага ороhыень Алексей Егорович тэрэ дарыдань багсаадаг.

Алексей Егорович хоёр зээрдэ моридой хүсэеэ ехэхэнээр гаргажа байгаад зүдхэхыень харахадаа «энэшье ашагүйл юумэ татана ёhотойбди. Хари энэл үедэ эндэ загаhан байдаг hэн» гэжэ хажуудаа байhан залуу загаhашадта Николай Минеев, Иван Орлов, Виктор Зотов гэгшэдтэ hахалаа эльбэн хэлээд, миhэд гэнэ.

Бригадирай согтойхон нюдые, дорюухан шарайе харахадаа загаhашад бүришье хэшээл зоригтойгоор, абьяастайханаар ажаллана. Губшуурай түрүүшын метр сөөрэмhөө бултайжа, олон тоото алгана, жараахайнууд ялагас-ялагас гэлдэн полисогонолдоно. Мүн үе-үе болоод лэ метр тухай ута сурхайнуудшье шарбалзаад абана, эдэниие Анна Кузнецова, Петр Григорьев гэгшэд арай гэжэ үдхүүраараа даажа ядан абаад, мүльhэн дээрэ хаяна.

Загаhанай ехэхэн ороhыень багсаагаад Алексей Егорович түрүүшын хоорботой шарга ябуулагты гэжэ захирна. Уданшьегүй хоёрдохи хоорботой шарга загаhаар дүүргэгдэжэ, загаhа тушаан абадаг пункт тээшэ ябуулагдаба.

Үшөө губшуурай хүсэд татагдаагүй байхада Николай Минеев, Виктор Зотов болон бусад дахин шэнэ нүхэ сүмэлжэ, губшуураа дам саашань мүльhэн доогуур табина. Иигэжэ губшууpaa бултыень мүльhэн дээрэ гаргангүйгөөр, загаhынь абаад лэ, саашань мүльhэ сүмэлөөд ябуулжа байхада, ажалай бүтээсэ хоёр дахин дээшэлдэг юм. Иимэ арга үнгэрhэн жэлhээ хойшо Яруунын загаhашадай дунда үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Энээниие анха түрүүн нүхэр Орлов, Григорьев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд нэбтэрүүлжэ эхилhэн юм. Мүльhэн дороhoo загаhа барилга дээрэ иигэжэ түрүү арга хэрэглэhэнэй ашаар ажалай бүтээсэ эрид дээшэлнэ бшуу. Энэшье үдэр иимэ арга хэрэглэжэ Григорьевой бригадынхид 100 гаран центнер загаhа бариба.

***

Энэ жэлэй сезониие бэлэдхэл түгэсөөр угтаад, загаhа барилга дээрэ элдэб түрүү арга үргэнөөр хэрэглэhэнэй ашаар Яруунын загаhашад жэлэйнгээ түсэбые үни хада дүүргээд, мүнөө хэдэн зуугаад центнер загаhа түсэбhөө гадуур Эхэ орондоо үгэжэ байна.

Үргэнөөр дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ ахадүү Григорьевтоной хүтэлбэрилдэг бригаданууд түрүүлжэ ябана. Яруунын суута загаhашан Алексей Егорович Григорьевой хүтэлбэрилдэг түрүү бригада ноябриин нэгэндэ 1956 онойнгоо түсэбые дүүргээд, гурба мянга гаран пүүд загаhа Эхэ орондоо түсэбhөө гадуур тушаагаа. Мүн Василий Егорович Григорьевой бригада жэлэйнгээ түсэбые hapa урид 128 процент дүүргэhэн байна.

Мүн залуушуулай бригаданууд хуушанай загаhашадhaa гээгдэнэгүй. Никифор Конечных гэгшын хүтэлбэрилдэг бригада Бага Яруунын загаhашадай дунда түрүү hуури эзэлнэ. Ћаяхан залуу загаhашан Григорий Байбородинай хүтэлбэрилдэг бригадынхид губшууpaa нэгэ татахадаа 200 гаран центнер загаhа баряа. Иигэжэ нүхэр Байбородинай бригадын 12 хүдэлмэришэд нэгэ үдэр соо тус бүридөө 119 түхэриг мүнгэ олоhон байна. Юрэнхыдөө загаhашад агнууриин сезоной үедэ hарадаа хоёр—гурба мянга хүрэтэр салин хүлhэ абана.

Тэдэнэй байра байдал, ажаhуудал жэлhээ жэлдэ hайжарна. Гарам гэжэ загаhашадай тосхондо клуб, магазин, бани, библиотекэ, электростанци бии. Загаhашад бүхэли үдэртөө дуулим жабарта, мүльhэн дээрэ ажаллаhанайнгаа hүүлээр үдэшэндөө клуб, улаан буландаа сугларжа, сэнгэлиг хүхюунээр амардаг юм. Теэд амархашье ёhотой. Уб улаан шарайтай болошоhон загаhаша басагад, хүдэр шанга бэетэй хүбүүд ажалайнгаа hүүлээр олзотой омогтой отог байрадаа бусажа ябахадаа, хонгёо hайхан дуунуудаа дуулажа, үргэн Яруунын үнэр баян гол нютагуудые сууряатуулна. Иимэ зүрхэ хүдэлгэмэ дуунай аялгые дабтажа ябахаhaa хэншье арсаха гээшэб даа:

«Аралтайл Яруунын ольторогhoo
Ангирай ганhинаан таhарнагүйл.
Артелиин залуушуулай дундаhaa
Амарагайм ханхинаан таhарнагүйл.

Хүбшэтэйл Теленбын ольторогhoo
Хүхын донгодоон таhарнагүйл.
Колхозойм залуушуулай дундаhaa
Ханилhанайм ханхинаан таhарнагүйл».

***

Шэнэ табанжэлэй түсэбые болзорhoonь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлдэ оролсоод, эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа байhан Яруунын загаhашадта алдар соло!

Ц. ДАМБИЕВ.

Манай республикын hонин

Культурно-гэгээрэлэй худэлмэри hайжаруулха

(Городой культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанhаа)

Улан-Удэ городой культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан hаяхан болобо. «1956 оной дүнгүүд, шэнэ жэлэй зорилгонууд» гэhэн элидхэл суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Улан-Удэ городой культурно-гэгээрэлэй зарим эмхи зургаанууд ажалаа зарим тэды hайжаруулбашье, үшөөл олохон клуб, библиотекэнүүд муугаар хүдэлмэрилнэ гэжэ элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Паровозо-вагонно заводой Культурын ордоной (директорынь нүхэр Ямбиков) хүдэлмэри hайшаалтай байна. Энэ Культурын ордон хүдэлмэрээ удха түгэлдэрөөр, hонирхолтойгоор эрхилхэhээ гадна, ажахын-политическэ ээлжээтэ зорилгонуудаа амжалтатайгаар шиидхэхэдэнь заводой хүдэлмэришэдтэ туhалдаг байна. Культурын ордоной дэргэдэ уранhайханай самодеятельность болон элдэб олон кружогууд хүдэлмэрилнэ, лекци, элидхэлнүүд үнгэргэгдэнэ. Эндэ үнгэтэ радиогазетэ эмхидхэгдээд, дүрбэдэхи номерынь гараа. Энэ газетэдэ архинша hалихай хүнүүд, ажалдаа албан хойрогоор хандагшад шэрүүнээр шүүмжэлэгдэнэ. Тэрэшэлэн эндэ «Знание—сила» гэжэ hонирхолтой журнал гарадаг болоо.

ПВЗ-гэй 5-дахи участогай клуб, мүн бусад хэдэн эмхи зургаанууд муу бэшээр ажаллана.

Гэхэтэй хамта, городой клуб, библиотекэнүүдэй олонхинь үшөөл муугаар хүдэлмэрилнэ.

«Механлит» заводой, сэмбын фабрикын, хирпиисын заводой, мүн бусадшье предприятинуудай клубуудай хүдэлмэри ехэхэн дутагдалнуудтай. Эдэ клубуудта кино, танца эмхидхэгдэхэhээ бэшэ, ондоо юумэ хэгдэнэгүй. Олохон клубуудта кино шанар муутайгаар, ехээр удааруулагдажа харуулагдана.

Искусство, литература болон техникые улад зоной дунда нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ тематическа, литературно-хүгжэмэй вечернүүд ехэхэн удхашанартай. ПВЗ-гэй Культурын ордондо, судна заhабарилгын заводой клубта hүүлэй үедэ тематическа хэдэн вечернүүд үнгэргэгдөө. Иимэ вечернүүдые хүдэлмэришэд hонирходог болонхой. Гэбэшье, энэ шухала хэмжээ-ябуулга бусад клубуудта хэгдэнэгүй.

ПВЗ-гэй хирпиисын заводой, үхибүүдэй городской библиотекэнүүд хүдэлмэреэ зарим тэды hайжаруулаа. Эндэ элдэб хөөрэлдөөн, уншагшадай конференци, уранзохёолшодтой уулзалга үнгэргэгдэнэ.

Гэбэшье, зарим библиотекэнүүдэй хүдэлмэри тон хангалтагүй байна. Эдэнэр уншагшадта ном үгэлгөөр ажалаа хизаарлана. Мелькомбинадай, Багшанарай байшангай дэргэдэхи библиотекэнүүд заhабарилагдаагүй, уйтан байрануудтай. Мелькомбинадай библиотекэ соо хүйтэн дээрэhээ, библиотекарьнүүд дэгэлтээ ажаллана.

Зарим клуб, библиотекэнүүд байра муутай байна. Энэ асуудалда предприятинуудай профсоюзна, партийна органууд, районно гүйсэдхэхэ комитедүүд анхаралаа табинагүй, бодото туhаламжа үзүүлнэгүй гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриин дутуу дундануудые усадхаха, тэдээндэ туhаламжа үзүүлхэ, мэргэжэл hайнтай кадрнуудаар хангаха хэрэгые городской гүйсэдкомой культурын таhаг (даагшань нүхэр Герштейн) богонихон болзорто бэелүүлхэ ёhотой гэжэ энэ суглаан шиидхэбэ.

Улан-Удын «Механлит» заводой тракторна цехын слесарь Батомунко Цыренович Жимбиев магтаалта ажалаараа суутай болонхой. Нүхэр Жимбиев даалгабаряа үдэр бүри 150—200 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Жимбиев хүдэлмэрилжэ байна. **А. Мантаевай фото.**

Хүдэлмэришэдэй тосхон

Бүри hая болотор эндэ ой тайга байгаа hэн. Тиихэдэ Усть-Баргажан тосхоной ажалшад эндэ агнахаяа, элдэб жэмэс, hархяаг суглуулхаяа ерэдэг байгаа.

Мүнөө эндэ барилгын ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Загаhанай консервын ехэ комбинат хирпиисээр баригдажа байнхай. Комбинадай конторын гэр, хүдэлмэришэдэй ажаhууха хэдэн байра, больница, хүүгэдэй сад, ясли болохо гэрнүүд hаяар баригдажа дүүрэхэнь.

Комбинадай ба ажаhуудалай барилгануудай хэрэглэмжые хангахын тула эндэ 1956 ондо саг зуурын механизированнэ хирпиисын завод бодхоогдоhон юм. Тэрэ завод hайн шанартайгаар хирпиисэ галдажа гаргаад, барилгын хэрэглэмжэ хангажа шадаа. Мүнөө 1957 ондо хүдэлхэ хирпиисын завод, хирпиисэ хатааха hарабша баригдажа байна. Хойто жэлдэ тус завод 500 мянган хирпиисэ галдаха арга боломжотой болохо.

Заводой олон хүдэлмэрилэгшэд мэргэжэл шадабаряа улам дээшэлүүлнэ. Иван Степанович Лоскутов, Галина Лоскутова, Полина Березовская ба бусад хирпиисэ галдаха мэргэжэл hайнаар шудалаа. Мүнөө тэдэнэр хирпиисэ галдалгын бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ байна.

Hаяын жэлнүүдтэ эндэ Усть-Баргажан гэжэ болбосон түхэлтэй шэнэ тосхон бии болгогдохо байна.

К. Левша.

Баргажан.

Тобшо hонинууд

✦Hаяхан Закаменай аймагай Санага тосхондо шофёрнуудай курса нээгдэбэ. «Коммунизм», Маленковой нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудай залуушуул, ДОСААФ-ай гэшүүд курсада hуралсана. Эндэ мүнөө 30 гаран хүн hурана. Тэдэнэр «ГАЗ-51» маркын автомашинын частьнуудые шудалжа байна. **Ф. Цыденжапов.**

✦Бурят-Монголой зооветеринарна институдай агрономическа факультедэй II курсын студентнэр концерт бэлэдхэжэ, Иволгын аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдтэ харуулаа. Студентнер олон дуу дуулаhан, элдэб хатар наадаhан байна. Гарма Банзаракцаевай гүйсэдхэhэн хатар колхознигуудые илангаяа ехээр hонирхуулба. Концертын hүүлээр хамтын наадан эмхидхэгдээ. Hонирхолтой концерт харуулhанайнгаа түлөө студентнэр баясхаланда хүртэбэ. **Г. Балданов.**

СПОРТ

Волейболоор городой түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой Культурын ордон соо үргэлжэлбэ.

Ажалай резервнүүдэй, 66-дахи hургуулиин басагадай команданууд түрүүлэн наадаа. Эсэстээ ажалай резервынхид 2:1 тоотойгоор шүүгээ.

Эрэшүүлэй командануудай хоорондо шанга тулалдаанууд болоо. Аэропортын, 66 hургуулиин волейболистнар наадаад, hургуулиинхид илалта туйлаа. Удаадахи уулзалганuудта ажалай резервынхид паровоз хабсаралгын цехын командые, ГорОНО-гой эдир спортсменүүдэй hургуулиин 3-дахи команда 1-дэхи командаяа, 68-дахи hургуулиинхид «Динамо» командые шүүгээ.

Мүрысөөн үргэлжэлhөөр.

Е. Николаев.

Манай шатаршадай илалта

Читын областиин шатаршадтай манай республикын шатаршад декабриин 22, 23-най үдэрнүүдтэ Улан-Удэ городто уулзаба. Уулзалгань областной партийна hургуулиин уншалгын зал соо болоо. Энэ мүрысөөндэ хоёр талаhаа хамта дээрээ 28 шатаршад хабаадалсаа.

Декабриин 22-ой үдэшын 6 час... Уужам hаруул зал соо Читын, Улан-Удын шатаршад, мүн шатаршадай наада харахаяа ерэhэн хүн зон олоороо сугларанхай байба. Уданшьегүй наадан эхилжэ, зал дотор абяа шэмээгүй болоно.

Наадагшадай зариманиинь удаадахи ябадалаа hайнаар, бодомжотойгоор хэхын тула, гараараа толгойгоо бэряад, үни удаан hууна. Нүгөө зариманиинь наадажа hууhан нүхэдэйнгөө ябадалаар hонирхон, иишэ, тиишээ гэшхэлдэнэ.

Шатаршадай дундаhаа эгээн түрүүлэн паровозо-вагонно заводой түлөөлэгшэ—Николаева илалта туйлаба. Тэрэнэй удаа арба нэгэдэхи хюлгэ дээрэ наадаhан үнинэй шатаршад нүхэд Цыденов Евладов хоёрой уулзалга дүүрээ. Эндэ нүхэр Цыденов шүүhэн байна.

Тиихэдэ арбадахи хюлгэ дээрэ наадаhан Пуртов Ботов хоёрой уулзалга ехэ hонирхолтойгоор үнгэрөө. Шатаршан Пуртов нааданай hүүл багта нүхэр Ботовой добтолгодо шадабаритай бэрхээр харюу үгэжэ, нүхэрэйнгөө байдалыень муу болгоо. Тиин нүхэр Пуртовай тэнсээбди гэхэдэнь Ботов үшөө наадаха дуратайгаа мэдүүлбэ. Тэрэнэй удаа хэдэхэн минутын үнгэрөөд байхада Ботов алдуутайгаар ябадал хэжэ, бүри муу байдалда ороо. Энэ алдууень нүхэр Пуртов шадабаритайгаар хэрэглэжэ, илалта туйлаба.

Нэгэдэхи турай уулзалга табан часай турша соо үргэлжэлөө. Энэ уулзалга $10^1/_2 : 3^1/_2$ гэhэн тоотойгоор, улан-удынхидай илалтаар дүүрээ.

Декабриин 23-най үглөөнэй 11 часта хоёрдохи тур эхилээ. Энэ үдэрэй уулзалга шатаршадай шанга шанга тулалдаагаар, hонирхолтойгоор үнгэрөө. Читынхид энэ үдэр илангаяа hайнаар наадаа.

Нэгэдэхи хюлгэ дээрэ наадаhан Сумкин Сергеев хоёрой уулзалгые харагшад ехэтэ hонирхоhон байна. Нааданай тэн багта Сумкин нэгэ бодоёо харангүй ябажа, тэрэнээ алдаад, саашадаа энэ байдалаа заhангүй шүүгдэhэн байна.

Мүн тэрэшэлэн арбадахи хюлгэ дээрэ наадаhан Пуртов дахинаа илалта туйлаа. Тиихэдэ нэгэдэхи турта hайнаар наадаhан Сумкин, Николаева, Аюрзанайн, Ляндрес гэгшэд энэ үдэр өөhэдынгөө хаба шадалые хүсэд гаргангүйгөөр илагдашоо.

Тиихэдэ Воробьев — Стручков, Мельников — Гейтман, Власов—Джемс-Леви, Игумнов—Деулин гэгшэдэй уулзалга тэнсэлгээр дүүрээ.

Шатараар үнгэргэгдэhэн энэ уулзалгада читынхид абажа боломоор 28-hаа $10^1/_2$ очко абаа. Тиихэдэ улан-удынхид $17^1/_2$ очко абажа илалта туйлаhан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шатаршад Цыденов Евладов хоёр наадажа байна. **Б. Цыремпилов, А. Мантаев.**

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XI сесси

Египедтэ ажаhуудаг английска болон французска гражданинууд, мүн еврейнүүд тушаа Египедэй правительство хашалта хэжэ, хүнэй эрхые болон уласхоорондын эрхын гол ёhонуудые эбдэнэ гэhэн хэбэртэйгээр Франциин, Англиин болон Израилиин бариhан гомдолые хаража үзэлгэ Генеральна Ассамблейн декабриин 21-нэй үглөөнэй пленарна заседани дээрэ эхилээ.

Англо-французска гомдолой ямаршье үндэhэ баримтагүй байhан тухай Сириин, Иорданиин, Советскэ Союзай түлөөлэгшэд хэлээ.

США-гэй түлөөлэгшэ Уодсворт үгэ хэлэхэдээ, аюулгүй байдалаа хангахын тулада Египедэй правительствын хэмжээнүүдые абаха эрхэтэй байhые мэдэрбэшье, зарим гражданинуудта «муугаар хандадаг» байhандань, «хэмшээрхэжэ» байhанаа США-гэй правительство Египедтэ элишэлэн хэлэhэн байна гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Эээрхэг түримхэй ябуулга хэhэн оронуудай зүгhөө ороhон гомдол ямаршье үндэhэ баримтагүй гэжэ СССР-эй делегациие толгойлогшо В. В. Кузнецов тэмдэглээ.

Египедтэ, Египедэй арадта эсэргүүгээр, хүн түрэлтэндэ эсэргүүгээр хэhэн гэмтэ ябуулгануудаа далдалха зорилгоор иимэ гомдол Англи, Франци болон Израиль баряа гээшэ гэжэ советскэ түлөөлэгшэ хэлээ.

Египедэй правительствын зүгhөө хүнэй эрхые эбдэhэн ушар байгаагүй, Англиин, Франциин болон Израилиин бариhан гомдол ямаршье үндэhэ баримтагүй. Сүлөөтэ эрхэтэй гүрэн байhан Египет уласхоорондын эрхын ёho гуримые сахидаг байна гэжэ Египедэй түлөөлэгшэд эндэ тодоруулан харуулба гээд, В. В. Кузнецов саашань хэлээ. Энэ ушарта дурсагдаhан оронуудай гомдолые зүбшэн хэлсэхэ ямаршье үндэhэ баримта байнагүй. Юуб гэхэдэ, английска ба французска гражданинууд, мүн еврейнүүд тушаа ямаршье хашалта хэгдээгүй гэжэ В. В. Кузнецов тэмдэглээ.

Англиин, Франциин болон Израилиин сэрэгүүдэй Египедтэ хэhэн зэрлиг ааша тухай, тусхайлбал Порт-Саидта эээрхэг түримхэйшүүлэй зэрлиг муухайгаар аашалhан тухай хэдэн шэнэ баримтануудые В. В. Кузнецов дурдаа.

Египедэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахые дахяад оролдон Англиин, Франциин болон Израилиин бариhан үндэhэ баримтагүй гомдолые Генеральна Ассамблей эрид шууд буруушааха ёhотой. Египедhээ сэрэгүүдээ саг дары гаргаха, hуурин хүн зондо эсэргүү хорото муухай ябуулгануудаа зогсоохо тухай эээрхэг түримхэйшүүлдэ эрилтэ хэхэ шухала. Египедтэ үзүүлhэн хохидолнуудаа агрессорнүүдэй түлэхэ тухай хэмжээнүүдые ООН абаха зэргэтэй. Эээрхэг түримхэй добтолгодо дайрагдагшадые иимэ добтолго хэгшэдэй зүгhөө гэмнэлгэ гаргуулхагүй ёhотой гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ В. В. Кузнецов хэлээ.

Египедэй правительство тушаа Франциин, Англиин болон Израилиин оруулhан «гомдолые» хаража үзэлгэ Генеральна Ассамблейн декабриин 21-нэй үдэрэй ба үдэшын заседанинууд дээрэ үргэлжэлүүлэгдээ.

Тус асуудал зүбшэн хэлсэлгэ «гомдол» баригшадай эрмэлзэлгые харюулжа шадаагүй. Империалистическэ эээрхэг түримхэйшүүлэй зүгhөө египет арадта эсэргүүгээр хэгдэhэн хорото муухай ябуулгануудые, мүн Дүтын Зүүн зүгэй оронууд тушаа колонизаторска түсэбүүдэй табигдадаг байhые дэлхэйн олониитын ехээр буруушаадаг байhаниинь тус асуудалаар болон үгэ хэлэлгэнүүд дээрэhээ эли тодоор харагдаа.

Египедтэ өөhэдынгөө хэhэн зэрлиг муухай аашануудhаа олониитын анхаралые hамааруулха гэжэ эээрхэг түримхэйшүүл хэдэн үдэрэй турша соо оролдожо байдаг. Эгээл иимэ зорилгоор, Египедтэ байhан гражданинуудыемнай хашана, хэhээнэ гэhэн «гомдол» тэдэнэр баряа гэжэ Саудовска Аравиин түлөөлэгшэ Деджани тэмдэглээ.

Болгариин түлөөлэгшэ М. Тарабанов, Йеменэй делегат Шаманди, Грециин, Албаниин, Суданай болон бусад хэдэн оронуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ, англо-франко-израильска «гомдолой» ямаршье үндэhэгүй байhые тэмдэглээ.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ гитлеровецүүдэй зэрлиг муухай аашые бэеэрээ үзэhэн белорусска арад хадаа Египедэй городуудые, англо-французска сэрэгүүдэй буудаhан, бомбодоhонhоо уламжалан египет арадай ямар ехэ хашалан зоболондо ороhыень hайнаар мэдэнэ. Израилиин зэбсэгтэ хүсэнүүд египет арадта эсэргүүгээр хорото муухай аашануудые мүн лэ хэhэн байна. Англиин, Франциин болон Израилиин зонхилхы нюурнууд ямаршье мэхэ гохо гаргабашье, харюусалгаhаа зайсажа шадахагүй гэжэ Белорусска ССР-эй делегациие толгойлогшо К. В. Киселев хэлээ.

Египедэй городууд болон hуурин газарнуудые hандаргаhанhаа, Суэцын каналай хүдэлхэеэ болиhонhоо ба тэрэнэй түхеэрэлгэнүүдэй hандаргагдаhанhаа уламжалан тохёолдоhон гарза хохидолые Англи, Франци болон Израиль хүсэдөөр түлэхэ ёhотой гэжэ БССР-эй делегат онсолон тэмдэглээ.

Мүн энэ асуудалаар УССР-эй делегациие толгойлогшо Л. Ф. Паламарчук үгэ хэлээ. Египет тушаа Англиин, Франциин болон Израилиин бариhан гомдолые буруушаахыень Генеральна Ассамблее УССР-эй түлөөлэгшэ уряалаа.

Тиигээд Франциин, Англиин болон Израилиин «гомдол» тухай асуудалаар үгэ хэлэхые хүсэгшэдэй список дүүрэбэ гэжэ түрүүлэгшэ соносхоо. Удаань Ассамблей хадаа хоёрдохи комитедэй (экономическа ба финансова асуудалнуудай талаар), табадахи комитедэй (захиргаанай болон бюджедэй асуудалнуудай талаар) хэдэн элидхэлнүүдые баталаа. Техническэ туhаламжа үзүүлхэ талаар хоёрдохи комитедэй зүгhөө табигдаhан элидхэлые зүбшэн хэлсэлгын үедэ СССР-эй түлөөлэгшэ П. Н. Чернышев үгэ хэлэжэ, ажаглалтануудые хэhэн байна.

ООН-эй тусхай зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ хамаатай захиргаанай ба финансова хэмжээ-ябуулганууд тухай табадахи комитедэй зүгhөө табигдаhан элидхэл тушаа үгэ хэлэхэдээ, СССР-эй түлөөлэгшэ Г. Н. Зарубин иигэжэ мэдүүлээ. ООН-эй Уставай 7-дохи бүлэгэй ёhoop ООН-эй уласхоорондын хүсэнүүдые байгуулга Аюулгүйн Соведэй эрхэ түлөөлэлгэдэ хамаатай юм. Тиимэhээ ООН-эй тусхай зэбсэгтэ хүсэнүүдые байгуулха тухай Генеральна Ассамблейн гаргаhан шиидхэбэри Уставай дурсагдаhан бүлэгтэ тааралдахагүй байна гэжэ Зарубин хэлээ. Ушар иимэhээ ООН-эй Уставые эбдэн, байгуулагдаhан ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдые мүнгэ зөөреэр хангалгада Советскэ Союз хабаадалсахагүй, Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэhэн эээрхэг түримхэй ябуулгые зогсоохын тулада ООН-эй хэhэн ажал-ябуулгатай холбоотой бүхы гаргашануудые эээрхэг түримхэйшүүл түлэхэ ёhотой гэжэ советскэ делегаци урда мэтэ мэдүүлнэ гээд Зарубин хэлээ.

Энэ асуудалаар табадахи комитедэй зүгhөө табигдаhан элидхэлые Ассамблей олонхиин дуугаар баталан абаа. 8 делегаци, тэрэ тоодо Советскэ Союзай делегаци арсажа голосовалаа. 7 делегаци hаналаа баряа.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XI сессиин түрүүшын хуби үдэшын заседани дээрэ дүүрэжэ, хүдэлмэридөө январиин 3 хүрэтэр забhарлалга хэхэ гэжэ соносхогдоо.

Венгерскэ Арадай Республика. Будапештдэхи мүнөөнэй байдал.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: барилгын залуу худэлмэришэнэй бригада трамвайна линиие hэргээн бодхоожо байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

Хитадай Арадай Республикын Премьер-Министр нүхэр Чжоу Энь-лайн Советскэ Союзда ерэхэ болоhон тухай

ССР Союзай болон Хитадай Арадай Республикын хоорондохи ахадүүгэй хани барисаае болон харилсаа холбооe саашадань бэхижүүлхэ зорилгоор, Советскэ Союзда хани ёhoop айлшалжа ерэхыень Хитадай Арадай Республикын Премьер Чжоу Энь-лайе Советскэ Правительство уряа. Премьер Чжоу Энь-лай энэ уряалыень хүлеэн абаа, тиигээд Советскэ Союзда 1957 оной январиин эхеэр ерэхэ юм ха.

Будапештдэхи мүнөөнэй байдал

Үймөөнэй үедэ hандаргагдаhан ниитын байшангуудые, байрын гэрнүүдые hэльбэн заhабарилха талаар Будапештын городской соведэй барилгын организацинууд ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Больницанuудай, hургуулинуудай болон ниитын бусад байшангуудай олонхидонь даб дээрэ хэгдэхэ заhабари дүүрээ.

Зэбсэгтэ үймөөнэй үедэ худалдаа наймаанай гэрнүүд илангаяа ехээр эбдэрhэн байгаа. Мүнөө үедэ худалдаа наймаанай предприятинууд бултадаа гуримшуулагдажа байна. Будапештын томо томо универмагууд—«Корвин», «Пионер», «Верешмарти» гэдэгүүдтэ юумэн улам бүри ехээр худалдагдана.

(ТАСС).

Венгридэ үзүүлэгдэhэн туhаламжа

Венгриин барилгын министерствын мэдээгээр, Будапештые hэргээн бодхоохын тулада 4210 вагон барилгын материал хани барисаата оронуудhаа бүхы дээрээ ерээ. Тэрэ тоодо 1418 вагон цемент, 1539 вагон модон, 584 вагон известко, 261 вагон хирпиисэ, 208 вагон шэл оролсоно.

(ТАСС).

Египедтэ эсэргүү добтолгын хойшолонгууд

Нефть болон нефтепродуктнууд ноябрь hарада эли бодо багаар асарагдадаг болобо гэжэ ноябрь hарада хэгдэhэн гадаадын худалдаан тухай Лондондо толилогдоhон мэдээнүүд харуулна.

Үнэ сэнгээрнь абажа харахада, урдань hарадаа дунда жэшээгээр 32 миллион фунт стерлинг сэнтэй нефть ба нефтепродукт hара бүри асарагдадаг hаа, ноябрь соо тэрэнь 24 фунт стерлинг хүрэтэр доошоо ороо.

(ТАСС).

Эээрхэг түримхэйшүүл Порт-Саидhаа гаража байна

«Аль-Ахрам» газетын декабриин 22-то Каирhаа мэдээсэhэнэй ёhoop, Порт-Саидтахи англо-французска эээрхэг түримхэй сэрэгүүдые командалагша генерал Стокуэлл городые хинаха ябадал ООН-hоо Порт-Саидта байдаг тусхай зэбсэгтэ хүсэнүүдые командалагша полковник Энгхолмда декабриин 21-дэ дамжуулан үгөө. Городые бомбодолгын hүүлээр бүтэн үлэhэн гэрнүүдhээ англо-французска зэбсэгтэ хүсэнүүд гаража ошоо. Тэдэнэр hургуулиин байшангуудhаа, Порт шадарай полицейскэ участогhаа мүн лэ гараа. Имагтал харуулай жэжэхэн отрядууд эндэ мүнөө дээрээ үлэнхэй. Эдэ байшангуудые бултыень Египедэй засагаархидай мэдэлдэ ООН-эй тусхай зэбсэгтэ хүсэнүүд дамжуулан үгөө. Тиин мүнөө городые ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүд болон Египедэй полициинхид хүсэдөөр хинадаг болобо.

МЕН агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop египетскэ полициин шэнэ отрядууд Порт-Саидта декабриин 21-дэ ерэhэн байна.

Эзэмдэгшэд тонуул дээрмэ болон зоргоороо оролгоёо зогсоонгүй байжа, абаашаха аргагүй юумэнүүдые бултыень усадхаа. «Аль-Ахрам» газетын мэдээсэhэнэй ёhoop, эзэмдэгшэд байрын гэрнүүдhээ гаража ошоходоо, тэдэнэй сонхын ставнинуудые, үүдэнүүдые, мүн мебельнүүдые эбдэжэ галдаhан байна.

(ТАСС).

Эээрхэг түримхэйшүүл Порт-Саидhаа бултадаа гаража ошобо

МЕН агентствын дамжуулhанай ёhoop Порт-Саидhаа англо-французска сэрэгүүдые гаргалга декабриин 22-ой үдэшэ дүүргэгдэбэ.

(ТАСС).

Редакторай орлогшо
О. ГОМБОЕВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37 отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00642. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 7019.